

İÇİNDEKİLER

TABLolar	iv
ŞEKİLLER	vi
ÖZET	viii
SUMMARY	ix

GİRİŞ	1
-------	---

BÖLÜM 1: ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ	9
---	----------

1.1. Eğitim ve Öğretmenin Niteliği	9
------------------------------------	---

1.2. Öğretmen ve Eğitim Teknolojisi	11
-------------------------------------	----

1.3. Eğitim ve İnternet	14
-------------------------	----

1.3.1. İnternet'in Tanımı	14
---------------------------	----

1.3.2. İnternet'in Eğitimde Kullanımı	15
---------------------------------------	----

1.4. İlgili Araştırmalar	19
--------------------------	----

BÖLÜM 2: YÖNTEM	22
------------------------	-----------

2.1. Araştırma Modeli	22
-----------------------	----

2.2. Evren ve Örneklem	22
------------------------	----

2.3. Veri Toplama Araçları	22
----------------------------	----

2.3.1. İnternet Kullanım Ölçeği	22
---------------------------------	----

2.3.1. İnternet'e Yönelik Tutum Ölçeği	25
--	----

2.4. Verilerin Toplanması	27
---------------------------	----

2.5. Verilerin Analizi	27
------------------------	----

BÖLÜM 3: BULGULAR ve YORUM	28
3.1. Okul Türüne Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu	36
3.2. Medeni Duruma Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu	37
3.3. Yaş Gruplarına Göre İnternet'i Kullanım Düzeyi ve Tutumu	37
3.4. Kıdem Gruplarına Göre İnternet'i Kullanım Düzeyi ve Tutumu	40
3.5. Branş Gruplarına Göre İnternet'i Kullanım Düzeyi ve Tutumu	41
3.6. Mezuniyet Gruplarına Göre İnternet'i Kullanım Düzeyi ve Tutumu	43
3.7. Bilgisayarın Olup Olmaması Durumuna Göre İnternet'i Kullanım Düzeyi ve Tutumu	45
3.8. İnternet Bağlantısının Olup Olmaması Durumuna Göre İnternet'i Kullanım Düzeyi ve Tutumu	46
3.9. İnternet Kullanma Durumuna Göre Kullanım Amacının Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği ve Tutumu	48
3.10. İnternet'i Kullanmaya Başlama Yılına Göre Kullanım Amacının Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği ve Tutumu.....	48
3.11. İnternet'i Kullanma Sıklığına Göre Kullanım Amacının Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği ve Tutumu.....	54
3.12. Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre Kullanım Düzeyinin ve Tutumun Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği	54
3.13. Üniversite Dışında Bilgisayar Eğitimi Alma Durumuna Göre Kullanım Düzeyinin ve Tutumun Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği.....	56
3.14. Üniversite Dışında İnternet Kullanımı Eğitimi Alma Durumuna Göre Kullanım Düzeyinin ve Tutumun Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği.....	57
3.15. Yabancı Dil Bilme Durumuna Göre Kullanım Düzeyinin ve Tutumun Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği	58

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	60
KAYNAKÇA	63
EKLER	70
ÖZGEÇMİŞ	76

TABLÖLAR

Tablo 1. 2005-2006 Eğitim Öğretim Yılında Sakarya Merkez İlçe Resmi Okullarda Görev Yapan Öğretmen Sayıları	22
Tablo 2. İnternet Kullanımı Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları.....	23
Tablo 3. İnternete Yönelik Tutumlar Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları.....	26
Tablo 4. Okul Türüne Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi ve Betimsel Bulguları	36
Tablo 5. Medeni Duruma Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi	37
Tablo 6. Yaş Gruplarına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular	38
Tablo 7. Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular	40
Tablo 8. Öğretmenlerin Branş Gruplarına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular	42
Tablo 9. Öğretmenlerin Mezuniyet Gruplarına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular	43
Tablo 10. Bilgisayarın Olup Olmaması Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Betimsel Bulgular	45
Tablo 11. İnternet Bağlantısının Olup Olmaması Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi ve Betimsel Bulgular	47
Tablo 12. İnternet Kullanma Durumuna Göre İnternet'e Yönelik Tutum Analizi ve Betimsel Bulgular	48
Tablo 13. İnternet'i Kullanmaya Başlama Yılına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular	49

Tablo 14. İnternet’i Kullanma Sıklığına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular	52
Tablo 15. Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Betimsel Bulgular	55
Tablo 16. Üniversite Dışında Bilgisayar Eğitimi Alma Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi ve Betimsel Bulgular	56
Tablo 17. Üniversite Dışında İnternet Kullanımı Eğitimi Alma Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi ve Betimsel Bulgular	57
Tablo 18. Yabancı Dil Bilme Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular	59

ŞEKİLLER

Şekil 1. İnternet Kullanma Anketine İlişkin Özdeğer-Faktör Saçılma Diyagramı	25
Şekil 2. İnternete Yönelik Tutumlar Ölçeğine İlişkin Özdeğer-Faktör Saçılma Diyagramı	27
Şekil 3. Öğretmenlerin Okul Türüne Göre Dağılımı	28
Şekil 4. Öğretmenlerin Medeni Duruma Göre Dağılımı.....	28
Şekil 5. Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	29
Şekil 6. Öğretmenlerin Kıdem Gruplarına Göre Dağılımı.....	30
Şekil 7. Öğretmenlerin Branş Gruplarına Göre Dağılımı.....	30
Şekil 8. Öğretmenlerin Mezuniyet Gruplarına Göre Dağılımı.....	31
Şekil 9. Öğretmenlerin Bilgisayara Sahip Olma Durumuna Göre Dağılımı.....	31
Şekil 10. Öğretmenlerin Evlerinde İnternet Bağlantısı Olma Durumuna Göre Dağılımı.....	32
Şekil 11. Öğretmenlerin İnternet Kullanma Durumuna Göre Dağılımı.....	32
Şekil 12. Öğretmenlerin İnternet Kullanmaya Başlama Yıllarına Göre Dağılımı.....	33
Şekil 13. Öğretmenlerin İnternet Kullanma Sıklığına Göre Dağılımı.....	33
Şekil 14. Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre Dağılımı.....	34
Şekil 15. Öğretmenlerin Üniversite Dışında Bilgisayar Eğitimi Alma Durumuna Göre Dağılımı.....	34

Şekil 16. Öğretmenlerin Üniversite Dışında İnternet Eğitimi Alma Durumuna Göre Dağılımı.....	35
Şekil 17. Öğretmenlerin Yabancı Dil Bilme Durumuna Göre Dağılımı.....	35

Tezin Başlığı: Öğretmenlerin İnternet Kullanma Becerileri ve İnternet'e Yönelik Tutumları
Tezin Yazarı: Rüstem ERTÜRK Danışman: Yrd.Doç.Dr. Özcan Erkan AKGÜN
Kabul Tarihi: 28.09.2007 Sayfa Sayısı: IX (Ön Kısım)+69 (tez) + 6 (ekler)
Ana Bilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
<p>Bu çalışmanın problemi, Öğretmenlerin İnternet'i kullanma becerilerinin ve İnternet'e yönelik olan tutumlarının incelenmesinin gerekliliğidir. Araştırmanın amacı ise, öğretmenlerin İnternet'i kullanma becerileri ve İnternet'e yönelik olan tutumlarını belirlenmesini sağlayacak ölçme araçlarını geliştirmek ve öğretmenlerin durumlarını ortaya koymaktır.</p> <p>Çalışma, yazın taramasının yapılması, öğretmenlere yönelik İnternet Kullanım ölçeğinin oluşturulması, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasının yapılması, ölçeğin öğretmenlere uygulanması ve toplanan verilerin analiz edilerek yorumlanması şeklinde sürdürülmüştür. Bulgulara dayalı olarak araştırmanın sonuçları belirtilmiş ve öneriler geliştirilmiştir.</p> <p>Araştırma sonucunda genç öğretmenlerin daha ileriki yaştaki öğretmenlere göre İnternet kullanma becerilerinin daha yüksek olduğu, İnternet kullanmaya başlama yılı yükseldikçe kullanım düzeyinin de arttığı, İnternet kullanma sıklığı arttıkça İnternet'ten yararlanma ve İnternet'e yönelik tutumun da arttığı görülmüştür. Bilgisayar ve İnternet eğitimi alan öğretmenlerin İnternet'ten yararlanma düzeyleri daha yüksek ve İnternet'e yönelik tutumları daha olumludur. Öğretmenlerin yabancı dil bilme durumuna göre İnternet'i kullanma becerileri ve İnternet'e yönelik tutumlarında herhangi bir farklılaşma görülmediği tespit edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler: Öğretmen, İnternet, Eğitim, Mesleki Gelişim, İletişim, Tutum

Sakarya University Institute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis: The Teachers' Abilities of Internet Usage And Their Approaches Towards Internet

Autor:Rüstem ERTÜRK **Supervisor:** Asist Prof.Dr. Özcan Erkan AKGÜN

Date: 28.09.2007 **Nu.Of pages:** IX (pre text) + 69 (main body) + 6 (appendices)

Department: Education Of Computer And Teaching Technology

This study's problem is to determine teachers' abilities of Internet usage and their approaches towards Internet. Teachers' approaches toward Internet should be taken consideration in order to use Internet effectively. Therefore, This study's aims can be defined as below:

What are the teacher's aims to use Internet? What are the teachers' levels of knowledge that related to use Internet? Which approaches have the teachers got?

The study has been continued in the manner of scanning the literature, forming Internet Usage Criteria for teachers, making the study of validity and reliability, operating the criteria on the teachers and commenting by analyzing the gained data. The results of the research depending on the diagnosis have been marked and the suggestions have been improved.

At the end of the research, It has been observed that the young teachers' Internet usage ability are higher than the elder teachers, that levels of usage has increased when the beginning year of using Internet ascends, that benefits from Internet and attitude towards Internet has increased when the frequency of usage Internet ascends. The teachers who are trained on Computer and Internet increase benefit from Internet and they have more positive attitudes towards Internet. It has been observed that there have been any changes on the Internet usage skills and the attitudes towards it according to knowing a foreign language.

Keywords: Teacher, Internet, Education, Professional Development, Communication, Attitude

GİRİŞ

İçinde yaşadığımız yüzyılda yüksek teknoloji ve hızlı gelişme nedeniyle bilgi sahibi olmak güç sahibi olmakla özdeşdir. Bilgi iletişiminin alt yapısını, teknolojisini ve eğitimini geliştiremeyen toplumlar, ileriki zamanlarda bu alanlarda kendini geliştirmiş toplumları takip etmek zorunda kalacaklardır. Gelişen, dünyayla bütünleşen, üreten, düşünen bir ülke olmak istiyorsak; İnternet'in ve teknolojinin sunduğu olanakları kullanmaya mecburuz.

Yirminci yüzyılda başlayan ve yirmi birinci yüzyılda da gelişmeye devam eden, toplumsal, teknolojik ve kültürel alanlarda meydana gelen büyük değişimler, insanın eğitim, ekonomi ve iletişim sistemlerini yeniden düzenlemesine sebep olmuştur (İşman, 2005: 27-28) Değişen bilgi ve iletişim teknolojilerinden en önemlisi ve en çok kullanılan İnternet'tir (Kartal, 2001).

Geleceğe yön veren öğretmenlerimiz eğitim ve iletişim teknolojisini kullanmaz ve bu konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmaz iseler eğitim sistemimiz ve ülkemiz insanları gereksinim duyulan toplumsal gelişmeleri gerçekleştiremez ve çağın gerisinde kalarak bilgiyi dışarıdan alan geri kalmış bir toplum olarak kalırız (İşman, 2002). Eğitimin temel amaçlarından bir tanesi, bilimi ve teknolojileri kullanan ve bunları üreten bireyler yetiştirmektir (İşman, 2005:27). Bu amacı yerine getiremezsek bilgi toplumunun insanını yetiştiremeyiz.

Gürüz ve diğerleri (1994), bilgi toplumunun gerektirdiği insan gücünde bulunması gerekli nitelikleri de şu şekilde belirtmektedirler:

- Kendi mesleki alanlarındaki derin bilginin yanında, fen ve mühendislik alanlarındakiler için asgari düzeyde bir sosyal bilimler bilgisi, sosyal bilim alanındakiler için de asgari bir fen ve teknoloji bilgisi; özellikle teknolojinin toplumsal etkilerini kavrayabilme yeteneği, bir fen ve teknoloji bilgisi; özellikle teknolojinin toplumsal etkilerini kavrayabilme yeteneği, Anadili ile birlikte en az bir yabancı dilde yazılı ve sözlü iletişim yeteneği,
- Grup halinde çalışabilme, özellikle disiplinler arası çalışma yapabilme beceri ve yeteneği.

- Teknolojik gelişmelere ve bunların yol açtığı değişime adapte olabilme ve sürekli olarak kendini yenileyebilme yeteneği,
- İleri teknolojilere aşinalık, özellikle bilgisayar okuryazarlığıdır (Gürüz ve diğ., 1994:33).

Bilgi iletişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme ortamında kullanılması durumunda; eğitimin daha çok öğrenci merkezli duruma gelmesini sağlayarak öğrencilerin öğretimi yönlendirebilecekleri, öğrencilerin İnternet'ten yararlanarak daha çok bilgi toplamasıyla ortaya yeni bilgiler koyabilme yeteneklerinin artacağı ve öğretmen ve öğrenci arasında iletişim daha esneklik kazanacağı (İşman, 1998) belirtilmektedir.

Eğitim ortamında öğretimin verimli olabilmesi olumlu bir öğretim teknolojilerinin kullanılması ile mümkündür (Alkan, 2005:13–15).

Bilim ve teknolojinin çağdaş insan yaşamının ayrılmaz bir parçası haline geldiği bu günlerde eğitimcilerin eğitim teknolojisi alanındaki gelişmelerle yakından ilgilenmeleri ve gelişmelerin kendi alanlarına uygulama olanaklarını araştırmaları kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Bugün eğitim teknolojisi alanında karşılaşılan başlıca sorunlar; “Teknolojinin olası kullanılma olanaklarını araştırmak ve bu konudaki bulguları yaymak, gerekli personeli yetiştirmek ve uygulamaya geçebilmek için üç yönlü bir nitelik taşımaktadır” (Alkan, 1997:47-48).

Akpınar (2003) ise öğretmen yetiştiren kurumların eğitim ve bilgi teknolojileri kullanımı üzerine yaptığı araştırmasında bir takım sorunlar saptamış durumdadır. Bu sorunlardan bazıları; öğretmen adaylarının bilgisayar okur-yazarlığı konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları, teknolojik materyallerin kullanımı konusunda yeterli uygulamadan yoksun oldukları, teknolojiye yönelik tutumlarının fakültelerin geliştirdiği olumsuz tutumun etkili olduğu, İnternet kaynaklarının mesleki gelişim ve öğrenmeyi sağlayacak materyallerin hazırlanmasında kullanılmasına ilişkin yeterli bilgi verilmediği, öğretmen adaylarına teknoloji kullanımı etkileşimli derslerin kullanılması gerekliliği yeterince benimsetilmediği ve öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin eğitimde uygun araç gereç kullanmadığıdır.

Araştırma sonuçları, günümüz eğitimcilerinin ve öğretmenlerin bilgi teknolojileri

hakkında az bir bilgiye sahip olduklarını göstermektedir. Bunun için eğitimcilerin bilgi teknolojileri hakkında bilgilendirilmeleri, bu bilgilerini sürekli geliştirmeleri ve eğitim-öğretim ortamlarında kullanmaları zorunluluk haline gelmektedir (İşman, 1998).

Eğitim alanında değişim ve gelişimin gerçekleşmesi çok sayıda faktöre bağlıdır. Bu faktörlerden en önemlilerinden biri öğretmendir. Öğretmenlerin eğitim kurumlarında değişimi gerçekleştirebilmeleri için her şeyden önce kendilerinin değişimi kabul etmeleri ve özellikle eğitim teknolojisi alanında meydana gelen gelişmelerden haberdar olmaları gerekir (Oral, 2004:1).

Herhangi bir yeniliğin uygulanması aşamasına gelebilmek için bile yenilikle ilgili tutum oluşturmak ve şüphesiz ki yeniliğe yönelik bu tutumları bilmek sürecin daha sonraki aşamalarına istenilen yönde gelmek için önem taşımaktadır (Deniz, 2005).

İnternet'in eğitim sistemimizde hak ettiği yeri alması ve etkin bir şekilde kullanılması için öncelikle İnternet'e yönelik tutumların bilinmesi gereklidir (Altun, 2002:10).Çünkü "herhangi bir yeniliğin okullarda kullanılmasına yönelik en önemli engeller arasında, öğretmen, öğrenci gibi kullanıcıların ya da karar verme işlevi gören yöneticilerin olumsuz tutumları yer almaktadır" (Hızal, 1993:146).

Üretilen bilginin hızlı bir şekilde yaygınlaşmasını sağlamak ve paylaşımını kolaylaştırmak için kullanılabilecek en önemli teknolojik araçlardan biri olan İnternet'ten etkili bir şekilde yararlanmayı sağlamada ve İnternet'i etkili bir şekilde kullanma düzeyini arttırmada eğitimin ve öğretmenin önemi yadsınamaz (Oral, 2004:3). Bu nedenle bilgisayar ve İnternet'in eğitim-öğretim ortamında kullanılabilmesi için öğretmenlerin ve öğrencilerin, bu teknolojileri kullanmaya yönelik olumlu tutum geliştirmiş olmaları ve tereddüt ve çekingenlikten uzak bir tavır sergilemeleri gerekmektedir (Kıyıcı ve diğ., 2005).

Öğrenme ortamının gerekli eğitim teknolojileriyle donatılarak öğrenmenin sağlanması öğretmenlerin tutumlarına bağlı olabilmektedir (Akpınar, 2004).

Orta öğretim, yüksek öğretim gibi çeşitli kademelerdeki öğretmenlerin/öğretim elemanlarının bilgisayar tutumlarının belirlenmesi kadar, öğretmenlerin alanlarına göre (fen, soysal, matematik, müzik vb.) de bilgisayar tutumlarının belirlenmesine yönelik yeni araştırmaların yapılması yararlı olacaktır (Deniz, 2005).

Bilgisayar ve İnternet'e yönelik olumsuz tutum geliştiren öğretmenlerin bu olumsuz tutumlarını olumlu yönde değişmesi için bilgilendirilmeleri gerekmekte ve bunun en ekonomik ve en uygun yolu hizmet içi eğitimidir (Kıyıcı ve diğ., 2005).

Gerçekçi bir eğitimin planlanabilmesi için öğretmenlerin bilgi ve beceri durumunun ve tutumlarının hangi etkenlerle şekillendiğinin saptanması da önemlidir. Bu şekilde kısıtlı olan kaynakların ne şekilde yönlendirileceği hakkında bilgi edinilebilir. Hizmet içi eğitimin doğru ve ekonomik uygulanabilmesi, öğretmenlerin bilgilerinin, becerilerinin ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi ihtiyacını doğurmaktadır. Doğal olarak bu eğitim verilmeden önce durum saptaması yapılmalıdır.

Mertoğlu ve Öztuna (2004)'nın "Bireylerin Teknoloji Kullanımı Problem Çözme Yetenekleri ile İlişkili Midir?" konulu yaptıkları araştırmada bireylerin "İnternet'ten en çok öğretimde ve araştırmada yararlandıkları, diğer faktörlere bağlı tutumlarının ise olumsuzu ya yakın olduğu söylenebilir" sonucunu ortaya koymuşlardır (Mertoğlu ve Öztuna, 2004).

Altun'un (2001), öğretmen adaylarının İnternet'e yönelik tutumları hakkında yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının iletişim aracı olarak ve alışveriş yapmak amacı ile İnternet kullanımına yönelik tutumlarında kararsız görüldüklerini, İnternet'e yönelik tutumları, kullanışlılık, iletişim ve kaygı boyutları için cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediklerini, İnternet'e yönelik tutumları ile algılanan kişisel erişim imkânları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır (Altun, 2001:7).

Deniz (2005)'in yaptığı araştırma sonuçlarında, ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin sınıf öğretmeni ya da alan öğretmeni olmasına göre hiçbir boyutta bilgisayar tutumlarının farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırma sonuçlarına rastlanmadığından dolayı karşılaştırma yapmak mümkün olamamıştır. Orta öğretim, yüksek öğretim gibi çeşitli kademelerdeki öğretmenlerin/öğretim elemanlarının bilgisayar tutumlarının belirlenmesi kadar, öğretmenlerin alanlarına göre (fen, soysal, matematik, müzik vb.) de bilgisayar tutumlarının belirlenmesine yönelik yeni araştırmaların yapılması yararlı olacaktır (Deniz, 2005).

Gelişmiş ülkelerle yarışabilmemiz, onlardan geri kalmamamız ve çağdaş medeniyetler seviyesine çıkabilmemiz için toplumumuzun bilgi teknolojileri ve İnternet hakkında bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Toplumun bilinçlenmesi de eğitim ile gerçekleşebilir.

Eğitimin temel öğesi de öğretim elemanı veya öğretmendir. Bu nedenle öğretmenler, bilgi ve iletişim teknolojilerini en verimli ve etkili bir şekilde kullanmayı bilmeli ve eğitim-öğretim ortamında kullanılmalıdır. Öğretmenlerin İnternet'ten faydalanmalarını sağlamak ve öğretmenlerin İnternet kullanma becerilerinin yeterli olup olmadığını tespit etmek ve gerekli eğitimin verilmesi için öncelikle onların İnternet'e yönelik tutumlarının belirlenmesine ve İnternet kullanma becerilerinin ne ölçüde olduğunun saptanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

İnternet, bilgi toplumu olma yolunda ilerleyen dünyamızda bilgiye ulaşmada çok önemli bir rol oynamaktadır. Bilgi toplumu olmak, ancak, bilgi üretmekle olanaklıdır. Ayrıca, üretilen bilgi ve teknolojinin üretimde, eğitimde ve günlük yaşantımızda kullanılmasıyla mümkündür.

Bu sebeplere dayanarak araştırmanın problemini öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumları ve İnternet kullanma becerilerinin bilinmemesi oluşturmaktadır.

Problem

Öğretmenlerin İnternet'i kullanma becerilerinin ve İnternet'e yönelik olan tutumlarının incelenmesinin gerekliliğidir.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin İnternet'i kullanma becerileri ve İnternet'e yönelik olan tutumlarını belirlenmesini sağlayacak ölçme araçlarını geliştirmek ve öğretmenlerin durumlarını ortaya koymaktır.

Alt Amaçlar

Bu genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

A- Öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumları arasında

1. Görev yaptđı okul türüne
2. Medeni durumlarına göre
3. Yaş gruplarına göre
4. Kıdem gruplarına göre

5. Branşlarına göre
6. Mezun oldukları okul türüne göre
7. Bilgisayar sahibi olup olmama durumuna göre
8. Evlerinde İnternet bağlantısı olup olmama durumuna göre
9. İnternet'i kullanıp kullanmama durumuna göre
10. İnternet'i kullanmaya başlama yılına göre
11. İnternet'i kullanma sıklığına göre
12. Üniversitede bilgisayar dersi alma durumuna göre
13. Üniversite dışında bilgisayar eğitimi alma durumuna göre
14. Üniversite dışında İnternet kullanımı eğitimi alma durumuna göre
15. Yabancı dil bilme durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

B- Öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumları ilköğretimde veya ortaöğretimde görev yapma durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

C- Öğretmenlerin İnternet'i kullanma becerileri ilköğretimde veya ortaöğretimde görev yapma durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumlarını ve İnternet kullanım becerilerini tespit etmek için yapılmıştır.

Eğitimde Teknoloji Uluslararası Derneği (ISTE) yeni toplumsal yapı içerisinde öğretmenlerin temel bilgi teknolojileri bilgi ve becerilerinin standartlarını belirlemiş ve kurumlara bu bilgi ve becerilerin geliştirilmesi yönünde önerilerde bulunmuştur. Teknoloji kullanarak eğitimde verimliliği artırma yönünde Eğitimde Teknoloji Uluslararası Derneği'nin belirlediği bazı standartlar arasında şunlar bulunmaktadır (ISTE,2004)

- Öğretmenler yaşam boyu öğrenim ve sürekli profesyonel gelişim için teknolojik kaynakları kullanmalıdırlar.

- Öğretmenler profesyonel teknolojik uygulamaları değerlendirmeli ve bunları öğrenmeyi desteklemek için kullanmalıdırlar.
- Öğretmenler eğitimde verimliliği artırmak için teknolojiye başvurmalıdırlar.
- Öğretmenler, öğrencilerin öğrenmesini artırmak için kendi meslektaşları, aileler, toplumsal ve akademik kurumlar ile iletişim ve işbirliği yapmada teknolojiyi kullanmalıdırlar.

Uluslararası Eğitimde Teknoloji Derneği öğretmenlerle birlikte okul yöneticilerinin teknoloji kullanımı için de standartlar geliştirmiştir: Buna göre okullardaki değişimi başlatmak, gerçekleştirmek ve yönetmek için: bilgi toplumundaki okul modelini anlamış, okulların karmaşık gereksinimlerini teknolojik kaynaklarla karşılayabilen, yeni okul yapısında verimliliği artırmak için çözümler üretebilen ve kurumun geleceğine yönelik kararlar oluşturabilen okul yöneticileri hedeflenmektedir (Akpınar, 2004).

Türkiye Bilişim Şurası Eğitim Çalışma Grubu (2002) raporunda “toplumun düşünme, öğrenme ve iletişim alışkanlıklarının geleceğin gereksinimlerine göre bilişim teknolojileriyle değiştirilmesi” yönünde bir yapılanmaya gidilmesi gerektiğini belirtilmiş, bu doğrultuda saptanan temel hedefler arasında, okulları kendi aralarında ve çevrelerindeki dünya ile bağlandırmak, yeni eğitim yöntemleri kullanarak eğitimde etkinliği ve verimliliği artırmak ve Milli Eğitim Sisteminin idari ve yönetsel mükemmeliyetini sağlamak yer almıştır (Türkiye Bilişim Şurası, 2002)

Milli Eğitim Bakanlığının 4306 sayılı yasayla düzenlemeye gittiği eğitim sisteminde bir takım yenilikler yapmak için uygulamaya koyduğu temel eğitim programı çerçevesinde bilgi teknolojileriyle ilgili birçok hedef belirlenmiştir (MEB, 2000).

Bunlar arasında öğretmen ve öğrencileri bilgisayar okur-yazarı yapmak; 15 bin okula bilgi teknolojisi sınıfı kurmak; 18 bin bilgi teknolojisi koordinatörünün eğitimini gerçekleştirmek; 200 bin eğitim personelinin bilgisayar okur-yazarlığı konusunda eğitimini yapmak” yer almaktadır (MEB, 2000).

Temel Eğitim Programının I. Fazı için Dünya Bankasından sağlanan kredi ile yapılması planlanan etkinlikler arasında da “öğretmen, yönetici ve müfettişlere eğitim teknolojileri alanında yetişmeleri için sürekli hizmet içi eğitim verilmesi” bulunmaktadır (Akpınar, 2003).

Günümüzde İnternet en önemli iletişim aracı ve çok geniş kapsamlı bir kütüphane haline gelmiştir. Toplumumuzun geleceğini şekillendiren öğretmenlerin İnternet gibi bir teknolojiye yönelik olumlu tutum geliştirmeleri çocukların ve gençlerin tutumlarının da olumlu yönde değişmesi için önemlidir.

Öğretmenler, aldıkları eğitim ile eğitim teknolojilerini öğretim ortamında kullanmaları sağlanacaktır. Öğretmenlerin derslerinde materyalleri etkin şekilde kullanır ve öğretim teknolojilerinden ne kadar çok yararlanırlarsa öğrenmenin kalıcılığı da o derece artacaktır (İşman,2005,32).

Günümüzde hâlâ öğretmenlerimizin öğretim teknolojilerinden yeterince faydalanmadığı çeşitli araştırmalar sonucunda tespit edilmiştir. Öğretmenlerimizin öğretim teknolojilerini kullanma becerilerinin geliştirilmesi için öncelikle tutumlarının ve ne derece kullanım becerisine sahip olduğunun bilinmesine ihtiyaç vardır. Hizmet içi eğitimin doğru ve ekonomik uygulanabilmesi için de öğretmenlerin bilgilerinin, becerilerinin ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi ihtiyacını doğurmaktadır.

Doğal olarak öğretmenlerin bilgi ve becerileri farklı olacaktır. Bunda farklı eğitim fakültelerinden mezun olmaları, farklı yıllarda mezun olmaları, maddi olanaklar, kişisel ilgi gibi faktörler etkilidir. Gerçekçi bir eğitimin planlanabilmesi için öğretmenlerin bilgi ve beceri durumunun hangi etkenlerle şekillendiğinin saptanması da önemlidir. Bu şekilde kısıtlı olan kaynakların ne şekilde yönlendirileceği şeklinde bilgi de edinilmiş olur.

Sınırlılıklar

Bu araştırma Sakarya ili Merkez ilçedeki ilköğretim ve orta öğretimde görev yapan 321 öğretmen ile sınırlıdır.

Tanımlar

İnternet’i Kullanma Becerisi: Bilgi edinme, iletişim ve mesleki gelişime yönelik olarak İnternet’in kullanılmasını sağlayacak işlemleri gerçekleştirebilme yetisi.

BÖLÜM 1: ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1.1. Eğitim ve Öğretmenin Niteliği

Bilgi toplumuna geçişte ve uygulama sürecinde en önemli temel unsur eğitimidir. Eğitim; bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir (Smith ve Shores, 1957: akt. Fidan ve Erden, 1991:18). Bu süreçte öğretmen kişiliği ile öğrencilerine toplumun değerlerini yansıtmada bir rehber olmalıdır.

Öğretmen, yetiştirdiği kişilerin fizyolojik, psikolojik ve toplumsal özelliklerini ve sorunlarını tanıyan bir kişi olmalı, eğitim ile ilgili sorunları bilimsel yöntemle araştırabilmeli ve entelektüel bir kişiliğe sahip, olmalıdır (Celep, 2004:28, Fidan ve Erden, 1991:60).

Yeşilyaprak (2002), eğitimi, “bireyin her yönüyle bir bütün olarak kendisi ve toplumu için en uygun düzeyde geliştirilmesi sürecidir.” şeklinde tanımlamaktadır. (Yeşilyaprak, 2002: 2).

İşman (2005), eğitimi “bireyin zihninde ve davranışlarında kalıcı izli süreçler bütünü” olarak tanımlamaktadır (İşman, 2005: 30). Buna göre öğrencilerin zihinlerinde ve davranışlarında kalıcı değişikliklerin olması öğrenmeyi yönlendiren öğretmenin belli niteliklere sahip olması gerekir.

Öğretmen öğrenmeyi kılavuzlayan ve sağlayan kişi olduğundan iyi bir öğretmenin hem konu alanının hem de bilgi ve becerileri öğrencilere aktarmasına yardımcı olacak öğretmenlik bilgisine sahip olması gerektiğini belirtmektedir (Fidan ve Erden, 1991:60).

Öğretmenler, bir yandan bilgiyi aktarıp beceriler geliştirirlerken, diğer yandan öğrencilerin birikimleriyle yeni konular arasında bağlantılar kurma görevini gerçekleştirip, öğrenilenlerin uygulanmasına rehberlik ederken aynı zamanda bilgi aktarımıyla sosyal ve analitik beceriler kazanmalarını sağlamaları için öğrencileri için uygun öğrenme amaçları ve durumlarını betimlerler, grupları düzenleyip içeriğin işlenmesini sağlamaları, bireyi bir bütün olarak değerlendirip çok yönlü gelişim durumlarına göre öğretim etkinliklerini düzenlemeleri gerekir (Güven, 2006).

Öğretmenlik, özel uzmanlık bilgisi gerektiren bir meslek olduğunda öğretmenlerin, mesleklerinin gerektirdiği, tutum davranış, bilgi ve beceri kazanılması için genel kültür, alan bilgisi ve meslek bilgisi boyutlarında yetişmiş olmaları gerekmektedir (Celep, 2004:27). Öğretmen, mesleğinin ahlaki değerlerine saygılı, açık fikirli, güvenilir, dürüst karakterli, güler yüzlü, samimi, sevecen, sabırlı, duygularını kontrol altında tutabilen, kendine güvenen, işbirliğine açık, yeniliklere açık ve kendini geliştirebilen, esnek, araştırmacı ve dikkatli bir kişiliğe sahip olmalıdır (Celep, 2004:28, Fidan ve Erden, 1991:61). Öğretmenin kişiliğini; tutumları, davranışları, ilgileri, ihtiyaçları, değerleri ve benzer özellikleri oluşturur (Küçükahmet, 1997: 192). Bu değerler; sevecenlik, başkalarına değer verme, özsaygı, benlik kavramı, dürüstlük, güvenilirlik ve denetim odağı gibi birçok boyutu kapsamaktadır (Açıkgöz, 1998:110).

Değişik kişilik özelliklerine sahip öğretmenlerin, öğrencilerini değişik biçimlerde etkilemektedirler. Eğitim hizmetlerinin planlanan biçimde uygulamaya dönüştürülmesinde en önemli iş gören öğretmen olduğu için öğretmenin benimsemeyeceği hiçbir etkinliğin başarılı olamaz (Küçükahmet, 1997: 192).

Yeni yüzyılda öğretmenler öğretim ortamında yaptığı etkinliklerde açık fikirliliğe önem vermeli, cesaretlendirici ve açıklayıcı olmalı, yaratıcılığın gelişmesini sağlayacak bir sınıf ortamı oluşturma konusunda, öğrenciler arasındaki farklılığa karşı hoşgörülü ve saygılı olmaya özen göstermeli, öğrencilerin düşüncelerine ve duygularına önem vermelidir (Aytaç, 2003, Akdağ ve Güneş, 2003).

Çağdaş öğretmen günümüz eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek ve bilgi teknolojileri konusunda öğrencileri geleceğe hazırlayabilecek yeterlikte olmalıdır (Tanılır, 2003).

Öğrencileri geleceğe hazırlayacak öğretmenlerin gerekli yeterliliklere ulaşabilmeleri için hem öğretmenlik mesleği, hem de alanları ile ilgili yayınları (gazete, dergi, kitap; vb.) takip etmeli, ilgili etkinliklere (konferans, panel, seminer..vb.) katılmalı ve bilgi iletişim tekniklerinden ve teknolojisinden yararlanmalıdır (MEB,2000).

Öğretmen, program, yöntem, araç ve gereçlerin yanında öğrenme olgusuna canlı kişiliği ile de etkide bulunur (Kolburan, 2002).

Öğretmenler için gerekli mesleki yeterlilikleri eğitim alanında kendini sürekli geliştirme, belirli alanlarda uzmanlaşma, zamanı ve ortamı planlama, danışmanlık ve

rehberlik yapma, ekiple çalışabilme, öğreteceği konuyu bilme, alanla ilgili bilgiler üretme, program geliştirme, öğrenme süreçlerini yapılandırma, eğitim ortamlarını kullanma, öğrenme etkinliklerini yürütme, eğitim teknolojisini kullanabilme, bilgi kaynaklarından yararlanma olarak belirtmektedir (Alkan 2000:202-205). Nitelikli ve etkili öğretmen, gerek öğretmen yetiştiren kurumların geliştirilmesi gerekse bireyin kendisini sürekli yenileme isteği ve çabası ile birleşerek ortaya çıkacaktır (Vural, 2004: 140). Eğitimde de temel unsuru olan öğretmenler, alanında uzman olan, meslek hayatı boyunca devamlı kendini yetiştiren, eğitim biliminin ve eğitim teknolojisinin en son verilerini öğrenen, uygulayan ve topluma yansıtan kişiler olmalıdır (Tekışık, 2005:1, Celep, 2004:29).

Yeni bir bin yılla birlikte artan değişim hızı ve bu hıza ayak uydurabilecek nitelikli insan gücü yetiştirmek zorunda olan eğitim sistemimizin başarısı nitelikli öğretmenlere bağlıdır (Terzi, 2002, Celep, 2004). Günümüzde, bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler sonucunda gereksinim duyulan yetişmiş insan gücünün sağlanmasında, en etkin kaynak olarak eğitim sistemi görülmektedir. (Çolak, 2006).

Topluma toplumu yetiştiren ve yön veren öğretmenlerin, gerek hizmet öncesinde, gerekse hizmet içinde, iyi bir şekilde yetişmesi ve yetiştirilmesi, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır(Celep, 2004:26).

1.2. Öğretmen ve Eğitim Teknolojisi

Bilişim ve teknoloji çağı olarak da nitelendirilen 20. yüzyılın son çeyreğinde, bilgisayar ve bilgisayar teknolojisinde büyük gelişmeler kaydedilmiştir. Özellikle bilgisayar ağları üzerinden yapılan iletişimde çok büyük gelişmeler kaydedilmiştir.

21.Yüzyıla insan ve bilgi gibi iki önemli olguyla birlikte girilmiştir. Bu aşamada eğitim sisteminin varoluş nedeni, topluma bilgiyi yaratmada gerekli araçları sunarak insanların bilgiye ulaşmalarında yardımcı olmaktır (Varol ve Alkan, 1997:146).

Bilginin gerek miktarı gerekse ayrıntı yönünden hızla artması eğitsel evrime etki eden en önemli faktörlerden biridir. Bu artış toplumsal ve bireysel yaşamı da etkilemekte, yeni tutum ve davranışlar gerekmektedir (Alkan, 1997:3).

Bilgi teknolojileri; bilgiyi üretme, işleme, depolama ve yaymada kullanılan teknolojilerdir. Bilgi üretimde depolama, seçme dönüştürme işlemleri bilgi

teknolojileri sayesinde sağlanmaktadır (Gürol, 1996:20). Günümüzde bilginin depolanmasının yanında yayılması daha ön plana çıkmaya başlamıştır. Bu nedenle iletişim teknolojilerinin gelişimi her geçen gün hızlı bir şekilde devam etmektedir.

İletişim teknolojileri sayesinde değişik yerlerde olan insanlar aralarında anında iletişim kurarak bilgilerini paylaşma imkânına kavuşmuşlardır (İşman, 2005: 26). İletişim teknolojilerindeki gelişmelerle, iletişim için geliştirilen araç ve gereçlerin görselliğini de işe katarak gerçek anlamda sanal bir ortam oluşturulmaya çalışılmıştır. Geliştirilen bu sanal ortamlar, birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da öğretme ve öğrenmeyi sağlamada, önemli bir uygulama alanı olarak sanal üniversite ve eğitim kurumları kurularak, işlerlik kazandırılabilceği görülmüştür (Kayabaşı, 2005).

Gelişen ve değişen dünyamızda eğitim kurumlarında öğrenme ortamını etkin kılmak ve 21. yüzyılın bireylerini yetiştirmek için gösterdikleri uğraşta öğretim teknolojisinin yeri ve önemi oldukça büyüktür. (Arıkan ve diğ., 2006).

Bilim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişim sonucu; sosyal, ekonomik, kültürel gibi alanlarda bazı temel gereksinimleri gündeme getirmiş bulundurmaktadır. Bu süreçte gerekli olan gereksinimleri Alkan (1996) şu şekilde belirtmektedir: Bunlar, “araştıran, bilgi üreten ve ürettiği bilgiyi etkili bir biçimde uygulamaya dönüştüren insan profilinin esas alınması, öğrenen bir toplum oluşturması ve bilgi teknolojisine dayalı sosyo-ekonomik sistem oluşturması gibi” gereksinimlerdir. (Alkan, 1996:3).

Öğrenme ve öğretme ortamlarında eğitim teknolojik olanaklardan teknolojileri yararlanılması ile öğrenmenin daha kalıcı ve daha etkili olacağı ortadadır (İşman, 2005: 32).

Öğretimde öğrenmeyi kolaylaştıran ve öğrenmeyi etkin kılmaya yardımcı olan araç-gereçlerin kullanımının sağlayacağı yararları şöyle sıralanabilir (Yalın, 2000:79-81; Tan ve Erdoğan, 2004:94-95):

- Çoklu öğrenme ortamı sağlar,
- Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olur,
- Öğrenilecek konuya dikkati çekerek hatırlamayı kolaylaştırır,
- Soyut şeyleri somutlaştırır,

- Zamandan tasarruf sağlar,
- Güvenli gözlem yapma imkânı sağlar,
- Farklı zamanlarda birbiriyle tutarlı içeriğin sunulmasını sağlar,
- Tekrar kullanılabilir ve
- İçeriği basitleştirerek anlaşılmasını kolaylaştır ve kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirir (Yalın, 2000:79-81; Tan ve Erdoğan, 2004:94-95).

Öğretmenler, eğitim teknolojisinden yararlanarak, eğitimin genel yönetim, öğretim, değerlendirme ve benzeri tüm uzmanlık alanları daha verimli hâle getirilebileceğinden bilgi aktarma ve tek düze hizmet işlevlerinden kurtarılarak kişisel etkileşim için daha fazla zaman ayırabilecek duruma getirilebilir (Oral, 2004:11-12).

Bilgisayar ve iletişim teknolojileri öğretmenin değerini azaltmamakta, tam tersine her öğretmenin bireysel kılavuzluğuyla birlikte yürütülen çok boyutlu bir başvuru odağı olmasını gerektirmektedir (Aytaç, 2003).

Teknolojik değişimlerin öğretmenlerden beklenen işlevleri etkilemesi ile öğretmenlerin ve üniversitelerde öğrenim gören öğretmen adaylarının yeni teknolojiye ilişkin bilgi ve beceriler kazanması ve teknoloji destekli okul kültürünü de bir an önce benimsemeleri gerekmektedir (Akpınar, 2004).

Eğitim alanında değişim ve gelişimin gerçekleşmesinde en önemli faktörlerden biri olan öğretmenlerin eğitim kurumlarında değişimi gerçekleştirebilmeleri için her şeyden önce kendilerinin değişimi kabul etmeleri ve özellikle eğitim teknolojisi alanında meydana gelen gelişmelerden haberdar olmaları ve bu teknolojilerin kullanımı hakkında yeterince bilgiye sahip olmaları gerekir (Oral, 2004:11-12; Akkoyunlu, 1999:81).

Öğretmenlerin teknoloji kullanım deneyimleri onların teknoloji destekli öğretime yönelik inançlarını etkilemektedir. Hizmet içi ve öncesi eğitimlerin teknoloji kullanımı konusunda öğretmenlerin bilgi ve beceriler kazanması ve algılarını değiştirmede etkili olduğu bilinmektedir (Akpınar, 2004).

1.3.Eğitim ve İnternet

1.3.1. İnternet'in Tanımı

Bilgisayar ağlarının gelişmesinden önce bilgisayarlar birbirine bağlı olmadığı için birbirinden bağımsız olarak çalışan makinelerdi. Bilgisayar ağları ile bilgisayarlar birbirine erişebilir duruma geldi. Bilgisayarların etkileşimini sağlayan bilgisayar ağlarının gelişmesiyle İnternet teknolojisi ortaya çıktı ve gelişmeye devam etti.

En genel tanımı ile İnternet, dünya çapında bilgisayarların birbiri ile bağlandığı ađ olarak tanımlanabilir (Aksu ve İrgil, 2003:19). İnternet dünya bilgisayarlarını birbirine bağlama aracı olup, tüm dünyadaki bilgisayarların birbirleriyle haberleşmesine imkn veren ortak bir elektronik dil ve kurallar dizisi sağlar. (Tanılır, 2003).İnternet ile kişiler her konudaki fikirler özgürce ifade edebildiği gibi birbirleriyle etkileşim içinde bulunabilir ve insanlar pek çok bilgiye klavyenin tuşlarını kullanarak erişebilirler (Varol, 2001).

Günümüzde bilginin yayılmasında ve paylaşılmasında önemli araçlardan biri olan İnternet, bilginin sunum çeşitliliği, sunum hızı, sunum kapasitesi ve benzeri olanaklar açısından diğer araçlara oranla daha üstün bir yapıya sahiptir (Ekiz, Bayam ve nal, 2003:665).

İnternet'in en güçlü özelliği kuşkusuz iletişim amaçlı kullanılmasıdır. Farklı mekânlardaki insanlar bireysel ya da grup olarak projeler yürütebilir, fikir alışverişinde bulunabilir (Karahana ve İzci, 2005). Bilginin paylaşımını kolaylaştıran İnternet uygulamalarından olan elektronik posta ile öğrenciler, arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle iletişim kurabilirler ve bilgi alış-verişinde bulunabilirler (İşman ve diğ. 2002).

“İnternet teknolojilerinin gelişmesi yaygınlaşması eğitime ayrı bir hız kazandırmıştır ve son yıllarda İnternet ortamında eğitim veren okulların ve kurumların sayılarının artmasıyla e-öğrenme hayatımıza kadar girmiştir” (allı. Torkul ve Taşbaş, 2003:563).

Arslan ve Bayram (2003), İnternet'in insanların üretilen bilgiyi saklama, paylaşma ve ona kolayca ulaşma istekleri sonrasında ortaya çıkmış bir teknoloji olduğunu ve küresel bağlantılar sağlaması, kullanımının kolaylığı, ucuz maliyeti ve çoklu ortam olanağı

sunması İnternet'in yaygınlaşmasını kolaylaştırdığını belirtmektedir (Arslan ve Bayram, 2003.1223).

İnternet'in sınıf, cinsiyet, ırk ve ulus gibi farklar olmaksızın tüm insanların doğrudan iletişim kurabilmelerini sağlayarak, demokratik katılımı zenginleştiren, dünyayı adeta tek bir sanal toplum haline getiren bir olgu olduğunu ileri sürülmektedir (Deryakulu ve Eşgi, 2001: 52).

İnternet: bilgiyi özgürce yayınlama ve bilgiyi özgürce seçebilme gibi iki önemli özgürlüğü beraberinde getirerek daha önce yayınevlerinin veya medya kuruluşlarının süzgecinden geçen bilgiye ulaşılabilirken şimdi herkes kendi tercih ettiklerine ulaşma imkânına erişti (Bingöl ve Çiçekçi, 1999:23).

İnternet insanlığa kazandırılmış en önemli iletişim aracıdır. Bu iletişim aracı diğer iletişim araçlarına göre daha kapsamlı, daha ekonomik ve zaman ve mekân kavramlarını önemsemeyen teknoloji olması dolayısıyla insanların hayatlarını kolaylaştırmaya devam etmektedir.

1.3.2. İnternet'in Eğitimde Kullanımı

Günümüzde, İnternet hemen hemen her alanda, örneğin iş, bankacılık, devlet işleri, posta, şirketler, ekonomi, haberleşme vb. etkin olarak kullanılmakla beraber eğitim alanında da kullanılmaktadır (İşman ve diğ. 2002). Bilgi teknolojilerinin kullanımının yaygınlaşması ile eğitim alanında da buna paralel olarak değişim ve gelişim sürecine girmiştir. Bu sürecin etkin şekilde devam etmesinde en önemli faktör öğretmendir. Çünkü öğretmen, eğitime anlam ve ruh veren, onu fonksiyonel, etkili ve verimli kılarak eğitim sürecini yöneten ve eğitim öğretim ortamında bilgi teknolojilerini yönetecek ve öğrenciyle bilgi teknolojileri arasındaki bağlantıyı gerçekleştirecek önemli bir işleve sahiptir (Oral, 2004).

Günlük yaşamımızın her alanında yaygın olarak kullanılan İnternet eğitim kurumlarında farklı amaçlarla kullanılabilir (Karahan ve İzci, 2005). Günümüzde, okul öncesi eğitim kurumlarında, ilk ve orta öğretim ile yüksek öğretimde e-yaşam kültürünün yaygınlaştırılmasına yönelik, örgün ya da yaygın biçimde eğitim verilmesine ve bu eğitimin sürekliliğinin sağlanmasına çalışılmaktadır (Bayrakçı, 2005). Eğitimdeki önemli konulardan biri de kuşkusuz öğrencilerde yaşam boyu

öğrenme için gerekli olan temel becerileri geliştirmektir (Karahan ve İzci, 2005).

İnternet öğrencilerimizin ihtiyacı olan bilgiyi sağlamalarına yardımcı olacak bir araçtır. İnternet her türlü bilginin bireyin paylaşımına sunulması açısından kütüphane özelliği taşıması, dünya çapında bir erişim sağlaması, insanların birbirleriyle iletişim kurup bilgi paylaşımına izin vermesi açısından insan hayatında önemli bir yer kaplar (Tavşancıl ve Keser, 2002:80).

İnternet ile bütün dünyaya yayılmış insanların sanal ortamlarda bir araya gelmesine, bilgi alış-verişi yapmalarına, yeni grup ve topluluklar oluşturmalarına olanak tanır ve bilgiye erişimi kolaylaştırır (Çetin ve diğ., 2004).

İnternet ile sınıflar dünyaya açılmakta öğrenme ortamları daha ilginç hâle gelmekte öğretmen ve öğrenciler için zaman ve mekân sınırı ortadan kalkmaktadır (Karahan ve İzci, 2005).

Eğitim kurumlarında Web siteleri, bilgi vermek, eğitim ortamını desteklemek ve öğretim ortamını desteklemek olmak üzere üç temel amaçla geliştirilmektedir. (Karahan ve İzci, 2005).

İnternet'in iletişim, bilgi erişimi, araştırma ve eğitim-öğretimde kullanım alanları: elektronik posta, haber grupları, bilgi erişimi, araştırma, bilgi depolama, dosya ulaştırma, uzaktan erişim ve eğitim, ölçme-değerlendirme, bilgi sunma- paylaşma, basın yayın, world wide web...vb. olarak belirtilebilir (Tavşancıl ve Keser, 2002:80).

İşman ve Eskicumalı (2000), İnternet'in eğitim içinde World Wide Web, elektronik posta, haber grupları ve dosya transferi olmak üzere dört ana başlık altında kullanılabileceğini belirtmektedir (İşman ve Eskicumalı, 2000:170).

World Wide Web doküman, resim, müzik, animasyon ve video görüntülerinin birleştiği sayfaları içeren bir hizmettir (Karahan ve İzci, 2005). World Wide Web ile derslerde işlenecek konularla ilgili bir web sayfası hazırlanarak öğrencilerin, tasarlanan web sayfasından bilgileri alabilmelerini sağlar (İşman ve diğ. 2002).

Web sayfaları ses ve görüntü araçlarına, etkileşimli araçlara (sohbet, video, konferans vb.), haberleşme araçlarına (elektronik mektup, liste ve haber grupları) ve diğer Web sayfalarına bağ içerebildiğinden, eğitim materyali hazırlanırken herhangi bir kısıtlama

olmadan tüm bu servisler kullanılabilir (Yiğit ve Özden, 1998).

Kitapların elektronik ortamlara aktarılması, hem daha kolay ve hızlı erişim imkânına olanak sağlayacaktır (Çetin ve diğ., 2004).

İnternet, çok değişik kaynaklardan milyonlarca sayfa bilgi kaynağı sunarak daha zengin bir öğrenme ortamının oluşmasına yardım ederek çok yönlü öğrenmelerin deneyime dayalı olarak gerçekleşmesine yardım eder (Karahan ve İzci, 2005). “Veri toplama, dinamik pencerelerin aracılığı ile bilgilerin paylaşımı; Web tabanlı verilerden ve elektronik dergilerden literatür tarama, İnternet’in eğitim amaçlı kullanım alanlarından bazılarıdır” (Ekiz, Bayam ve Ünal, 2003:665).

Öğrenciler, İnternet ile bir okulun tek başına sağlayabileceği kaynakların çok daha fazlasını e-kütüphanelere ya da elektronik yayınlardan bilgi toplayarak sağlayabilir (Kılıç ve Karaaslan: 1997:2, Akkoyunlu, 1999:80). Ayrıca öğrenciler “İnternet dışında kolaylıkla ulaşılamayacak devlet (resmi kurum) yayınlarına (gri yayınlar) ulaşmada” İnternet’ten yararlanabilirler (Akkoyunlu, 1999:80).

İnternet öğrencilerimizin ihtiyacı olan bilgiye ulaşmaları için sorumluluk almalarını sağlar ve İnternet ile öğrenciler bilgiyi aramak, bulmak, seçmek, sınıflamak, tümleştirmek, bu bilgilerden yeni bilgiler üretmek ve bunları yaşama aktarma becerileri yaparak öğrenerek bağımsız ve öz yönelimli öğrenme becerilerini geliştirirler (Karahan ve İzci, 2005).

Öğrenciler geliştirdikleri öğrenme becerilerini hayatlarında uygulayarak ve farklı mekânlardaki insanlarla paylaşarak birlikte çalışma olanağı bulurlar ve böylece öğrenmenin sosyal boyutunu da zenginleştirir (Kılıç ve Karaaslan: 1997:2).

İnternet öğrencilerin ihtiyacı olan bilgiye ulaşmalarını ve onların dünya ile iletişim kurmalarını sağlamakta ve onların öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

“Belli bir konuyla ilgili alan uzmanına ulaşmada ve dünyanın herhangi bir yerindeki öğretmen ve öğrencilerle bilgiyi paylaşmada”, İnternet’ten yararlanılabildiği gibi İnternet projeleriyle öğrenciler, ulusal ve uluslararası birçok okulla işbirliği içinde farklı mekanlardaki diğer öğrencilerle ortak çalışmalar yaparak farklı kültürleri tanır, onları anlaması kolaylaşır (Akkoyunlu, 1999:80-81). İnternet, sınıf ortamında işbirliğini geliştirme, bilgilerini yapılandırma ve iletişim kurma konusunda geleneksel öğretim

ortamına göre daha fazla olanak sağlamaktadır (Akkoyunlu, 1999:81). İnternet'in öğretim sürecinde kullanılmasıyla birlikte, sınıflar, öğretmenin rehber olduğu, iş birlikli öğrenmenin gerçekleştirildiği ortamlara dönüştürülebilir (Karahan ve İzci, 2005).

Öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılayacak bir başka İnternet alanı olan haber grupları ile ilgili konuları içeren son gelişmeleri takip ederek güncel bilgiye ulaşabilirler (İşman ve diğ. 2002; Akkoyunlu, 1999:80-81)

İnternet'te dosya transferi ile öğrenciler, resim, video yada ses gibi dosyalarını alabilir veya yollayarak çalışmalarını paylaşabilirler (İşman ve diğ. 2002).

Öğretmenler İnternet'i bilgiye ulaşma konusunda kullanabilirler. Ayrıca öğretmenler bilgiye ulaşım ve bilgiye paylaşma aracı olan İnternet'e, kendileri nasıl bilgiye ulaşma aracı olarak kullanıyor ve başkalarının hazırladıkları bilgilerden (ders planları, etkinlikler, makaleler gibi) yararlanıyorlarsa onlardan kendi hazırladıkları materyalleri İnternet'e koyarak başkalarının bu bilgilerden yararlanmalarını sağlayabilirler (Akkoyunlu, 1999:80). Ayrıca, öğretmenler ve öğretmen adayları İnternet'i mesleki gelişimleri için de kullanabilirler (MEB, 2000).

Eğitim kurumları tarafından hazırlanan web siteleri sadece okulu tanıtmak amacıyla kullanılmamalı; *bilgi vermek, eğitim ve öğretim ortamlarını desteklemek* amacıyla kullanılmalıdır (Akkoyunlu:1999:81).

Yalın (2000), öğretmenlerin İnternet'ten şu şekillerde yararlanabileceklerini belirtmektedir:

- Öğretmenler, İnternet aracılığıyla e-posta ya da elektronik ilan tahtalarını kullanarak farklı yerlerdeki öğretmenlerle meslekleri ile ilgili tecrübelerini paylaşabilir, eğitim-öğretimle ilgili görüş alış-verişinde bulunabilir ve birbirleriyle mesleki konuda yardımlaşabilirler. Öğretim metotları, stratejileri ve öğretim planlarını içeren on-line veri tabanlarından, e-kütüphaneler aracılığıyla bilimsel veri bankalarına ulaşabilirler. Çeşitli öğretim materyallerini diğer öğretmenlerle paylaşabilirler. Öğretmenler İnternet üzerinden konu alanı uzmanlarına ulaşarak bilgilere birinci elden ulaşabilirler (Yalın, 2000).

1.4. İlgili Araştırmalar

Akpınar (2003), Okulöncesi, ilk ve orta öğretim kurumlarında hizmet veren öğretmenlerin okul etkinliklerinde teknolojik olanaklardan ne derece yararlandıklarını ve bu konuda aldıkları yükseköğretimin ne denli etkili olduğunu belirlemek amacıyla yapılan çalışmada bir anket ve bu amaçla geliştirilmiş bir ölçek kullanılmış olup, 510 kişilik bir öğretmen grubuna ulaşılmıştır. Yapılan araştırmanın bulgularına göre, farklı fakültelerden mezun öğretmenlerin sınıftaki öğretim etkinlikleri dışında kalan eğitim amacıyla yapmakta olduğu işlerde bilgisayar kullanım dereceleri arasında anlamlı bir fark vardır. Farklı fakültelerden mezun öğretmenlerin teknolojik olanakları doğrudan öğretim etkinliklerinde kullanım dereceleri arasında anlamlı bir fark vardır. Yükseköğrenimini farklı yörelerde tamamlayan öğretmenlerin teknolojik olanakları doğrudan öğretim etkinliklerinde kullanım dereceleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Mesleğe girişteki stajyer öğretmenlik dönemini mesleki gelişim açısından algılama düzeyi farklı öğretmenlerin teknolojik olanakları doğrudan öğretim etkinliklerinde kullanım dereceleri (teknoloji kullanım puanları) arasında anlamlı bir fark vardır. Yükseköğrenimini farklı yörede bitiren öğretmenlerin İnternet kaynaklarının sınıf içi/dışı ders etkinlikleri için kullanımları arasında anlamlı bir fark vardır (Akpınar, 2003).

Deniz (2005) tarafından İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve alan öğretmenlerinin bilgisayar tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan araştırmanın örneklemini İstanbul'un 14 farklı ilçesinden seçilen 20 okuldaki 564 öğretmen (339 sınıf öğretmeni ve 225 alan öğretmeni) oluşturmuştur. Araştırmadan elde edilen belli başlı sonuçlar şunlardır: (a) Cinsiyetle bilgisayar tutumları arasındaki tek anlamlı farklılık ($p<0,01$) bilgisayara ilgi duyma alt ölçeğinde bulunmuştur. Buna göre, erkek öğretmenlerin bilgisayara ilgi duymaya yönelik tutumları kadın öğretmenlerin tutumlarından daha olumludur; (b) Sınıf öğretmenleri ile alan öğretmenlerinin bilgisayar tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır; (c) Bilgisayar tutumları ile (genel bilgisayar tutumları, bilgisayara ilgi duyma ve bilgisayar kaygısı) öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Genel olarak genç öğretmenler daha yaşlı öğretmenlere oranla daha olumlu bilgisayar tutumlarına ve daha düşük bilgisayar kaygısına sahiptirler. Diğer yandan öğretmenlerin bilgisayarların eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumlarının yaşlarına göre farklılaşmadığı

belirlenmiştir; (d) Öğretmenlerin hizmet süreleri ile bilgisayar tutumları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Genel olarak 1-5 yıl arasında hizmet süresine sahip olanlar 21 yıl ve üzerinde hizmet süresine sahip olan öğretmenlerden daha olumlu bilgisayar tutumlarına sahiptirler; (e) Bilgisayar sahibi olma ile bilgisayar tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır; ve (f) Öğretmenlerin bilgisayar kullanımında kendini yeterli görme seviyeleri ile bilgisayar tutumları arasında anlamlı farklılıklar ($p<0,01$) bulunmuştur. Bilgisayar kullanabildiğini ifade eden öğretmenlerin bilgisayar tutumlarının tüm tutum boyutlarında daha olumlu olduğu belirlenmiştir (Deniz, 2005)

Altun (2001) tarafından, öğretmen adaylarının İnternet'e yönelik tutumlarını belirlemeye yardımcı olacak geçerli ve güvenilir bir İnternet Tutum Ölçeği (İTÖ) geliştirmek ve öğretmen adaylarının İnternet'e yönelik tutumları ile cinsiyet ve kişisel erişim imkanları değişkenleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan araştırma da araştırma grubunu 2000-2001 öğretim yılında iki farklı üniversitenin eğitim fakültelerinden seçilen öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmaya ilişkin veriler, İTÖ'nün geliştirilmesinde 340, öğretmen adaylarının internete yönelik tutumlarının belirlenmesinde de 725 öğretmen adayından elde edilmiştir Verilerin analizinde öğretmen adaylarının İnternet'e yönelik tutumları ile cinsiyet ve kişisel erişim imkânları değişkenleri arasında anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının internete yönelik tutumları ile karşılaştırılan diğer bir değişken ise öğretmen adaylarının kendi algılarına göre internete kişisel erişim imkânlarının olup olmadığıdır. Bu değişkenle tutumlar arasındaki ilişki her bir boyut için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Uygulanan t-testi sonuçlarına göre, açıklanan boyutların hiç biri için anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur (Altun, 2001).

Oral (2004) tarafından, öğretmen adaylarının İnternet'i kullanma durumlarının belirlemesi amacıyla yaptığı araştırmanın evreni Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi'ne devam eden öğrencilerden (öğretmen adaylarından) oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, veri toplama aracının uygulandığı gün derste bulunan toplam 421 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma bulguları öğretmen adaylarının; İnternet'in öğretimde kullanımı, araştırmada kullanımı, öğretimde kullanımından hoşlanma, iletişimde kullanımı ve bilgi paylaşımında kullanımına yönelik tutum puanları arasında gözlenen farkın $p<0.05$ düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir.

Yine bu araştırmanın bulgularına göre, ğretmen adayları İnternet'i, en fazla (%51,5) "araştırma ve dev yapma amacıyla kullanmaktadırlar (Oral, 2004).

BÖLÜM 2: YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma tarama modelidir. Evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler aşağıda ilgili başlıklar altında sunulmuştur.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırma grubunu 2005-2006 öğretim yılında Sakarya ili Merkez ilçede resmi okullarda görev yapmakta olan ilköğretim (1969) ve orta öğretim (1139) öğretmenleri oluşturmaktadır.

Tablo 1. 2005-2006 Eğitim Öğretim Yılında Sakarya Merkez İlçe Resmi Okullarda Görev Yapan Öğretmen Sayıları

ORTAÖĞRETİM KURUM SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI				İLKÖĞRETİM KURUM SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI			
	KADROLU	KİSMİ ZAMANLI SÖZLEŞMELİ	ÜCRETLİ	TOPLAM		KADROLU	KİSMİ ZAMANLI SÖZLEŞMELİ	ÜCRETLİ	TOPLAM
29	1110	9	20	1139	110	1826	27	116	1969

Tabakalı örnekleme yoluyla ilköğretim ve orta öğretim düzeyinden %10'luk örneklem alma yoluna gidilmiştir. İlköğretim okullarında görev yapan 204 öğretmen ve orta öğretimde görev yapan 117 öğretmen olmak üzere toplam 321 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğretmenlere yönelik İnternet Kullanımı Ölçeği ve İnternet'e yönelik Tutum Ölçeği geliştirilmiştir. Bu veri toplama araçlarının geliştirilmesi ile geçerlik ve güvenilirliklerine ilişkin bulgular ayrı alt başlıklar altında verilmiştir.

2.3.1. İnternet Kullanımı Ölçeği

İnternet kullanımı ölçeği araştırmacı ve danışmanı tarafından geliştirilmiştir. Bunun için öncelikle öğretmenlerin İnternet'e yönelik görüşlerini araştıran başka

araştırmalardan ve öğretmen görüşlerinden yararlanılarak bir 32 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan madde havuzuyla ilgili uzman görüşü alınarak maddeler incelenmiş ve gerekli görülen düzeltmeler yapılmıştır. Bunun ardından geçerlik ve güvenirlilik çalışmalarını yapmak üzere bu form 257 öğretmene uygulanmıştır.

Ölçeğin faktöriyel yapısı (geçerliği) temel bileşenler yöntemiyle faktör analizi yapılarak incelenmiştir. Faktör analizi sürecinde bulgulara göre uygun olmayan altı madde ölçek dışında kalmıştır. Varimax döndürme işleminin de kullanılması ardından analiz sonuçları incelendiğinde maddelerin özdeğeri 1'den yüksek üç faktörde toplandıkları görölmektedir (bkz. Şekil 1. Özdeğer-Faktör Saçılma Diyagramı). Analiz sonucu oluşan faktöriyel yapı ve madde yükleri Tablo 2'de verilmiştir. Üç faktör toplam varyansın %63.132'sini açıklamaktadır. Bu bulgular dikkate alındığında ölçeğin geçerli bir yapıya sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 2. İnternet Kullanımı Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları

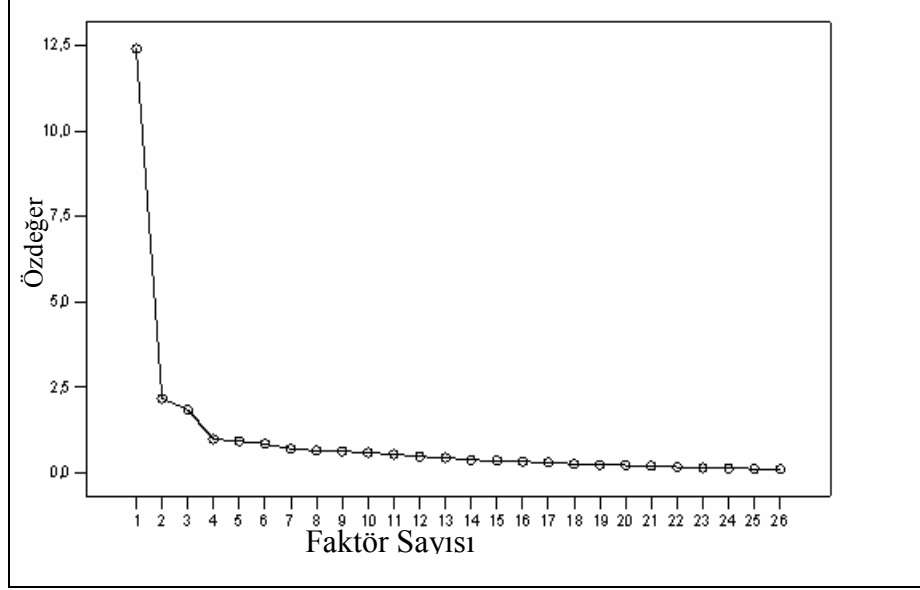
Maddeler	Faktör Yükleri		
	Bilgi Edinme	Mesleki Gelişim	İletişim
m32	,845	,281	,124
m17	,805	,267	,265
m20	,756	,210	,342
m35	,734	,270	,134
m13	,713	,151	,272
m29	,709	,328	,227
m30	,633	,353	,323
m16	,600	,094	,519
m31	,575	,298	,391
m37	,499	,304	,247
m50	,073	,797	,267

Tablo .2. Devamı İnternet Kullanımı Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları

m49	,075	,792	,260
m51	,282	,782	,153
m45	,259	,748	,115
m54	,319	,652	,236
m47	,530	,648	,048
m46	,513	,644	,188
m43	,429	,556	,190
m42	,316	,542	,341
m85	,235	,473	,129
m23	,246	,074	,838
m24	,104	,261	,767
m27	,226	,264	,741
m28	,286	,207	,706
m25	,203	,243	,687
m19	,301	,177	,651

Ölçeğin güvenilirliğini incelemek amacıyla faktörlerin Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları hesaplanmış ayrıca her bir maddenin ölçekten elde edilen faktör toplam puanıyla olan düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu incelenmiştir. Bu hesaplamalara göre ölçeğin güvenilirlik katsayılarının Bilgi Edinmeye Yönelik İnternet Kullanımı faktörü için .93, Mesleki Gelişime Yönelik İnternet Kullanımı Faktörü için .92 ve İletişime Yönelik İnternet Kullanımı faktörü için ise .88 olduğu görülmüştür. Madde toplam korelasyonu değerleri .57 ile .85 arasında değişmektedir. Bu bulgular dikkate alındığında ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Şekil 1. İnternet Kullanma Anketine İlişkin Özdeğer-Faktör Saçılma Diyagramı

2.3.2. İnternet'e Yönelik Tutum Ölçeği

İnternet'e yönelik tutum anketi de araştırmacı ve danışmanı tarafından geliştirilmiştir. Bunun için ilgili araştırmalar taranarak ve öğretmen görüşleri alınarak 19 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Bu maddelerle ilgili uzman görüşü alınarak maddelerle ilgili gerekli değişikliklerin yapılmasının ardından ölçek 257 öğretmene uygulanmıştır.

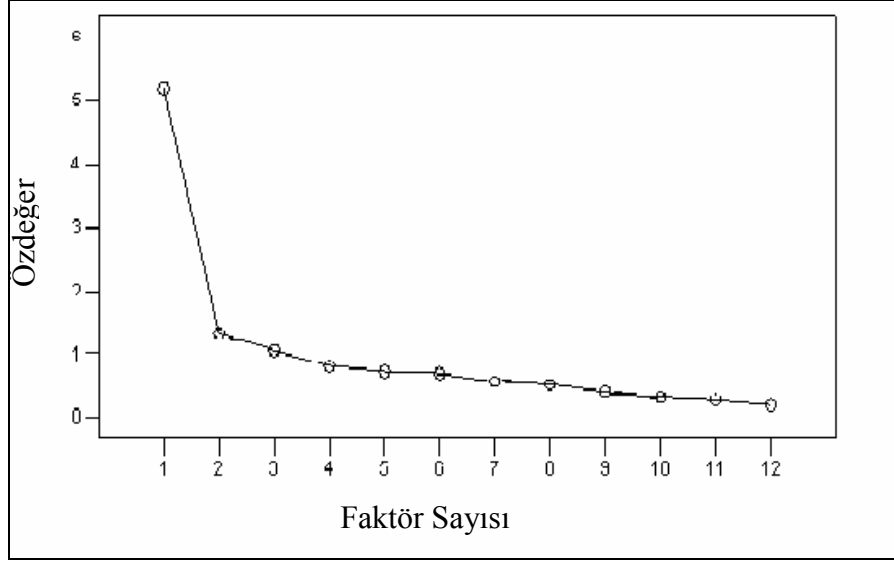
Ölçeğin geçerliğinin incelenmesi amacıyla yapılan faktör analizi (temel bileşenler yöntemi) sonuçlarına göre ölçeğin 12 maddeden oluşan öz değeri birden büyük tek faktörlü bir yapısının olduğu görülmüştür. Tek faktörlü bu yapı toplam varyansın %43.117'sini açıklamaktadır. Bu analize ilişkin sonuçlar Tablo 3'de, özdeğer-faktör saçılma diyagramı ise Şekil 2'de sunulmuştur. Bu bulgular incelendiğinde ölçeğin geçerli olduğu söylenebilir.

Tablo 3. İnternete Yönelik Tutumlar Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları

Maddeler	Faktör Yükleri
M75	,799
M79	,797
M78	,784
M76	,753
M80	,747
M71	,703
M69	,643
M70	,553
M62	,518
M61	,513
M77	,498
M66	,409

Ölçeğin güvenilirliğini incelemek amacıyla Cronbach alfa içtutarlık katsayıları hesaplanmış, madde analizlerinin yapılması için ise düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu incelenmiştir. Tek faktörlü bir yapıdan oluşan ölçeğin iç tutarlık katsayısı .86 olarak hesaplanmıştır. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları ise .36 ile .70 arasında değişmektedir. Bu bulgular dikkate alındığında ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir.

Şekil 2. İnternete Yönelik Tutumlar Ölçeğine İlişkin Özdeğer-Faktör Saçılma Diyagramı

2.4. Verilerin Toplanması

Ölçekler tabakalı örnekleme yolu ile rasgele seçilen okullara gönderilerek bu okullarda belirlenen bir sorumlu öğretmen sayesinde uygulanmış ve doldurulan formlar araştırmacı tarafından toplanarak veri seti oluşturulmuştur.

2.5. Verilerin Analizi

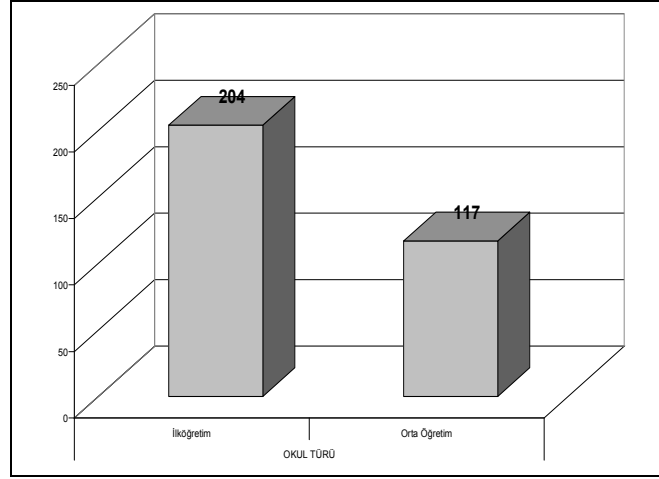
Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizi için yapılan ön analizlerde verilerin çok değişkenli normallik varsayımını karşılamadığı görülmüştür. Bu nedenle verilerin analiz edilmesinde ikiden çok sayıda karşılaştırmalar için Kruskal Wallis analizi, ikili karşılaştırmalar için ise Mann Whitney U analizi kullanılmıştır.

BÖLÜM 3: BULGULAR ve YORUM

Örnekleme oluşturan 321 öğretmenin;

204'ü (%63,6) ilköğretim okulunda, 117'si (%36,4) orta öğretim kurumlarında görev yapmaktadır. Bu durum Şekil 3.'de gösterilmiştir.

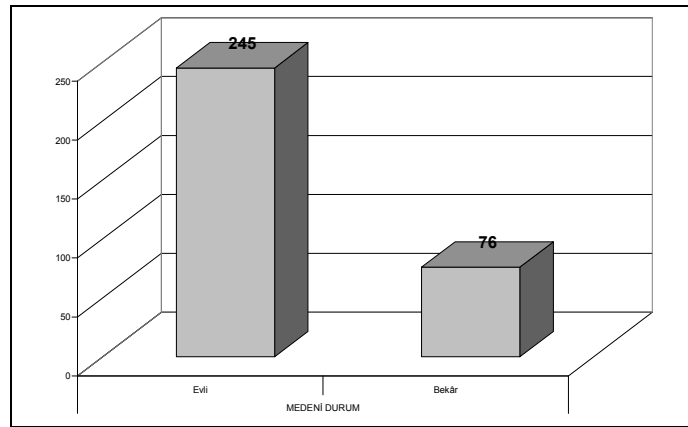
Şekil 3. Öğretmenlerin Okul Türüne Göre Dağılımı

İlköğretimde görev yapan öğretmenler orta öğretimde görev yapan öğretmenlerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin medeni durumları incelendiğinde 245 öğretmen (%76,3) evli, 76 öğretmen (%23,7) bekâr olduğu görülmüştür. Bu durum Şekil 4'de gösterilmiştir.

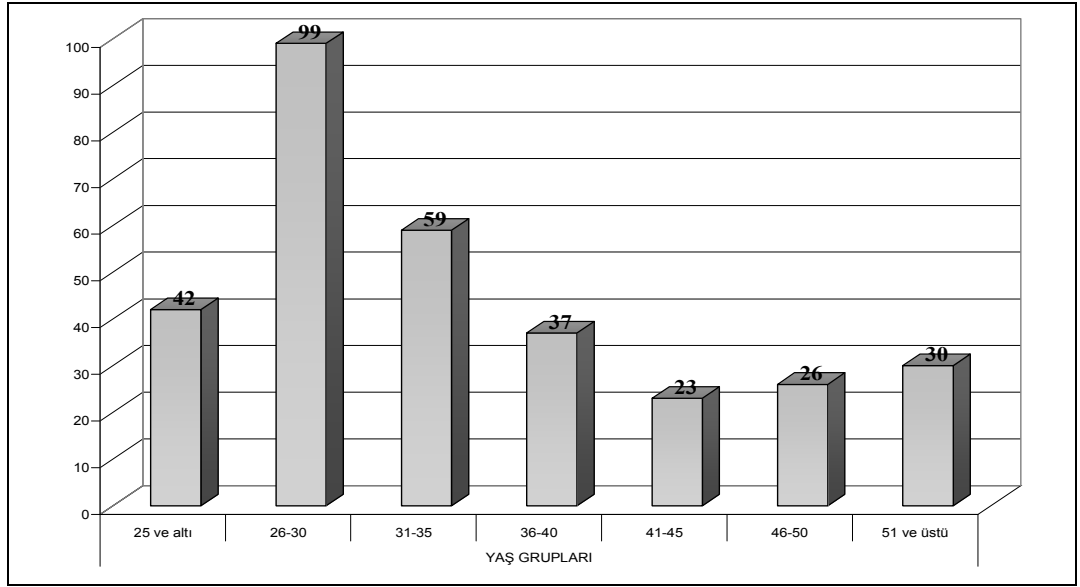
Şekil 4. Öğretmenlerin Medeni Duruma Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerden bekâr olanlar, evli olanlara göre daha fazladır.

25 yaş ve daha küçük yaştaki öğretmenler 42 (%13,1), 26-30 yaş arası öğretmenler 99 (%30,8), 31-35 yaş arası öğretmenler 59 (% 18,4), 36-40 yaş arası öğretmenler 37 (%11,5), 41-45 yaş arası öğretmenler 23 (% 7,2), 46-50 yaş arası öğretmenler 26 (% 8,5), 51 ve daha üstü yaştaki öğretmenler 30 (%9,3), 5 öğretmen yaşını belirtmemiştir. Bu durum Şekil 5’de gösterilmiştir.

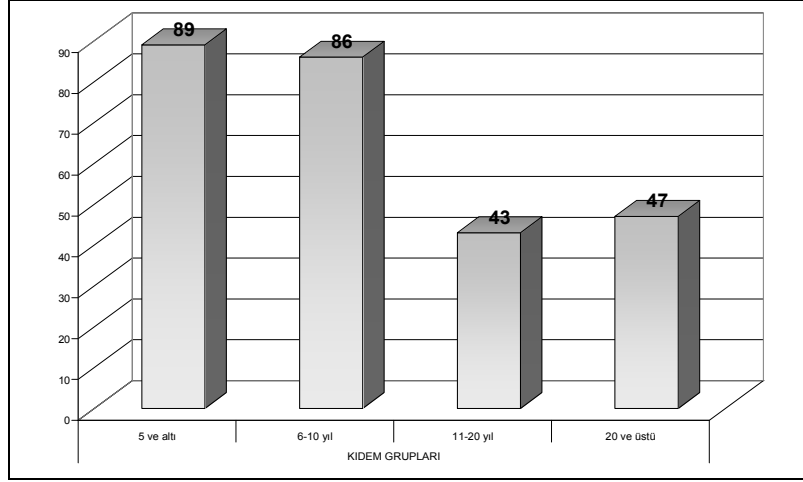
Şekil 5. Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu 26-30 yaşları arasında olan ve en azı 41-45 yaşları arasında olan öğretmenlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kıdemleri incelendiğinde; 5 yıl veya daha altı yıl kıdemi olan 89 (%27,7), 6-10 yıl kıdemi olan 86 (% 26,8), 11-20 yıl kıdemi olan 43 (% 13,4), 20 yıl veya daha üstü kıdeme sahip olan 47 (% 14,6) olduğu görülmüştür. Bu durum Şekil 6’da gösterilmiştir.

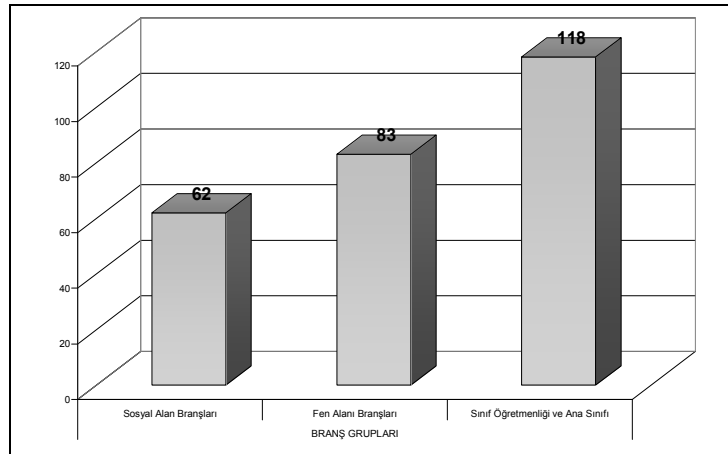
Şekil 6. Öğretmenlerin Kıdem Gruplarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu 10 ve daha altı yaşta'dır.

Sosyal Alan Branşlarında (Türkçe, Edebiyat, Sosyal Bilgiler, Tarih, Coğrafya, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleri) 62 (%19,3), Fen Alanları Branşlarında (Fen Bilgisi, Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Bilgisayar, Ticaret- Muhasebe) 83 (%25,9), Sınıf Öğretmeni ve Ana Sınıfı branşlarında 118 (%36,9), Diğer Branşlarda (Müzik, Resim, Beden Eğitimi, Rehberlik, İngilizce) ise 57 (%17,8) öğretmen görev yapmaktadır. 1 öğretmen ise cevap vermemiştir. Bu durum Şekil 7.'de gösterilmiştir.

Şekil 7. Öğretmenlerin Branş Gruplarına Göre Dağılımı

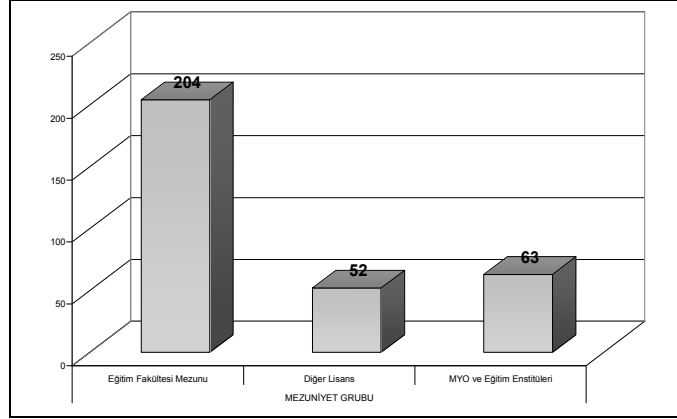

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunu sınıf öğretmeni ve ana sınıfı öğretmenleri oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin 204'ü (% 63,6) Eğitim Fakültesi mezunu, 52 (%16,2)'si Diğer Lisans

mezunu (BESYO, Mühendislik, Fen-Edebiyat, Hukuk, İlahiyat) grubu, 63'ü (%19,6) MYO ve Eğitim Enstitüsü mezunudur. 2 kişi cevaplamamıştır. Bu durum Şekil 8.'de gösterilmiştir.

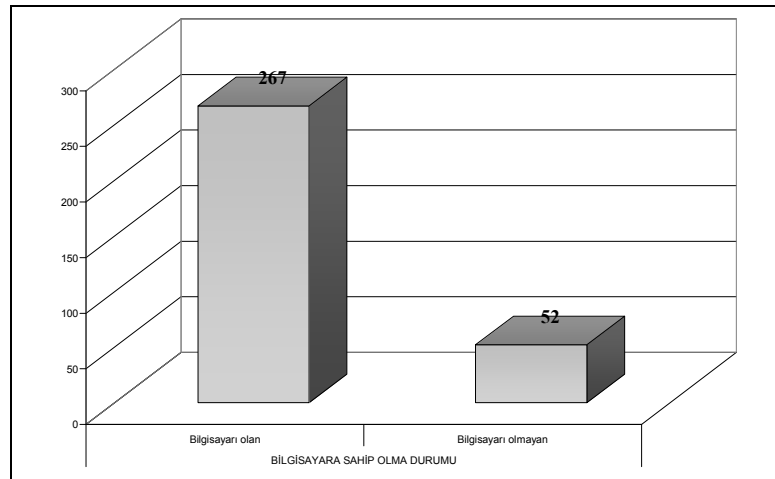
Şekil 8. Öğretmenlerin Mezuniyet Gruplarına Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu eğitim fakültelerinden mezun olmuşlardır.

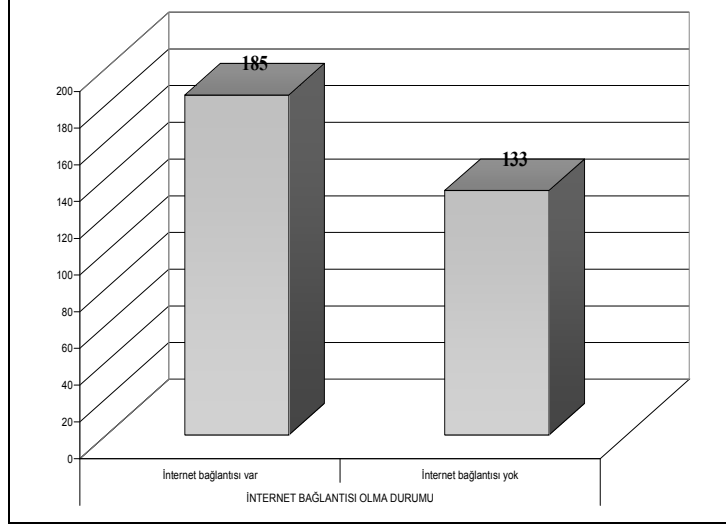
Öğretmenlerin evlerinde bilgisayar olma durumu incelendiğinde, 267 (%83,2)'sinin evinde bilgisayarı olduğu, 54 (%16,8)'nin evinde bilgisayarı olmadığı görülmüştür. Bu durum Şekil 9'da gösterilmiştir.

Şekil 9. Öğretmenlerin Bilgisayara Sahip Olma Durumuna Göre Dağılımı

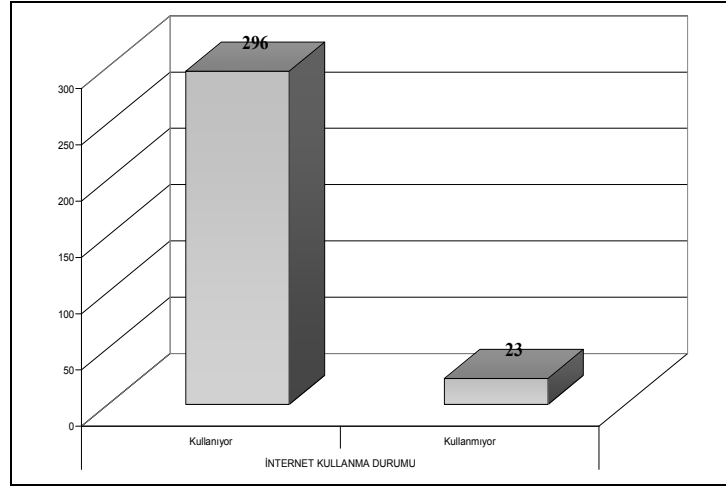
Öğretmenlerin evlerinde İnternet bağlantısı olma durumu incelendiğinde, Öğretmenlerin 185 (%47,6)'sının İnternet bağlantısı var, 136 (%41,4)'ünün İnternet bağlantısı yok olduğu görülmüştür. Bu durum Şekil 10'da gösterilmiştir.

Şekil 10. Öğretmenlerin Evlerinde İnternet Bağlantısı Olma Durumuna Göre Dağılımı

Öğretmenlerin İnternet'i kullanma durumuna bakıldığında 296 (% 92,2) öğretmenin İnternet kullandığı, 23 (% 7,8) öğretmenin İnternet kullanmadığı görülmüştür. Bu durum Şekil 11'de gösterilmiştir.

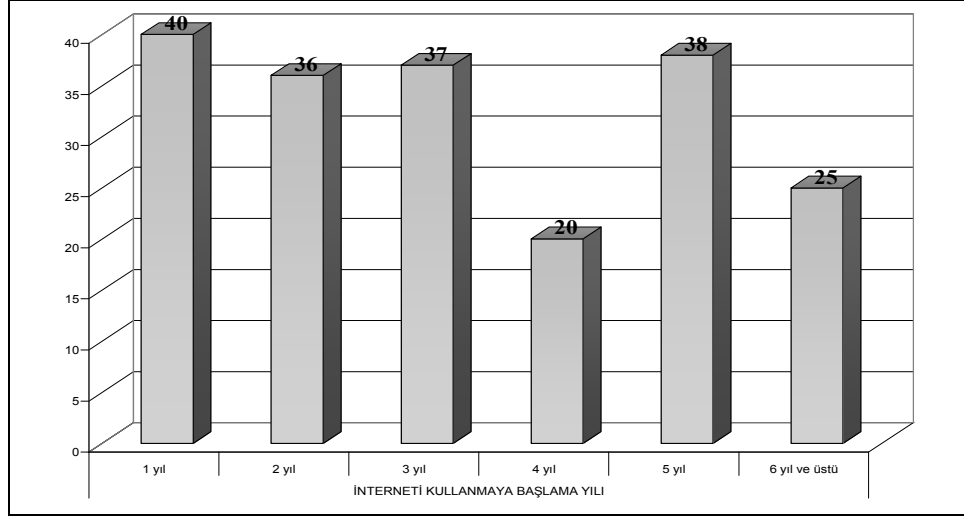
Şekil 11. Öğretmenlerin İnternet Kullanma Durumuna Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin İnternet kullanmaya başladıkları zaman incelendiğinde; 1 yıl ve daha az zamandan beri İnternet'i kullanan öğretmen sayısı 40 (%12,5), 2 yıldan beri İnternet'i kullanan öğretmen sayısı 36 (%11,2), 3 yıldan beri İnternet'i kullanan öğretmen sayısı 37 (% 11,5), 4 yıldan beri İnternet'i kullanan öğretmen sayısı 20 (% 6,2), 5 yıldan beri İnternet'i kullanan öğretmen sayısı 38 (%11,8), 6 yıl ve daha üstü zamandan beri İnternet'i kullanan öğretmen sayısı 68

(%21,2)'tir. Bu durum Şekil 12'de gösterilmiştir.

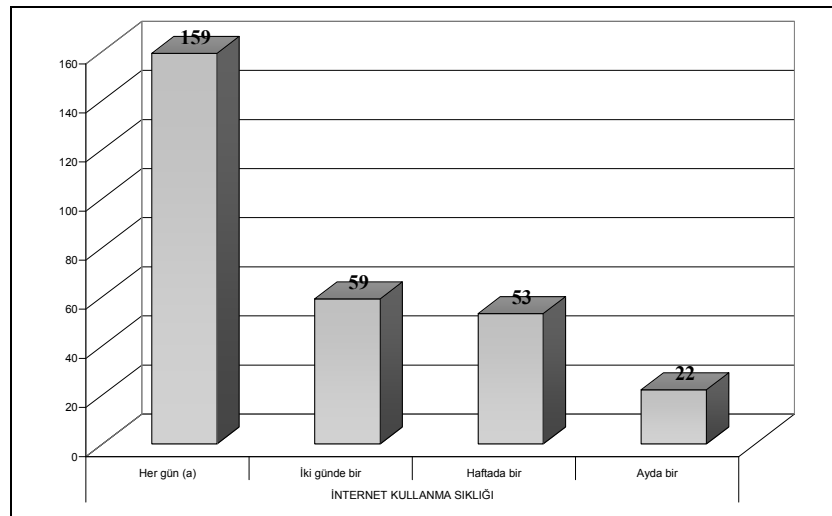
Şekil 12. Öğretmenlerin İnternet Kullanmaya Başlama Yıllarına Göre Dağılımı

Öğretmenlerin İnternet kullanmaya başlama yıllarına bakıldığında yakın sonuçlar elde edilmiştir.

İnternet kullanma sıklığına bakıldığında her gün İnternet kullanan 159 (% 49,5), iki günde bir İnternet kullanan 59 (%18,4), haftada bir İnternet kullanan 53 (% 16,5), ayda bir İnternet kullanan 22 (%6,8) öğretmen bulunmaktadır. Bu durum Şekil 13.'de gösterilmiştir.

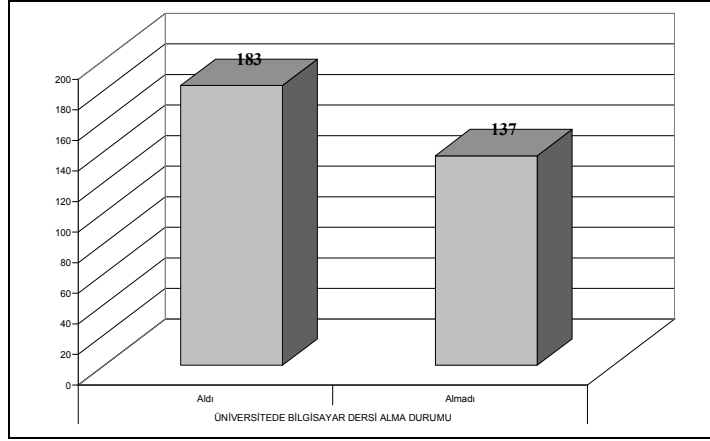
Şekil 13. Öğretmenlerin İnternet Kullanma Sıklığına Göre Dağılımı

Öğretmenlerin çoğunluğu her gün İnternet'i kullandıklarını belirtmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 183'ü (% 57)'si üniversitede bilgisayar dersi aldığını, 138'si (% 43)'ü üniversitede bilgisayar dersi almadığını belirtmiştir. Bu durum Şekil 14'de gösterilmiştir.

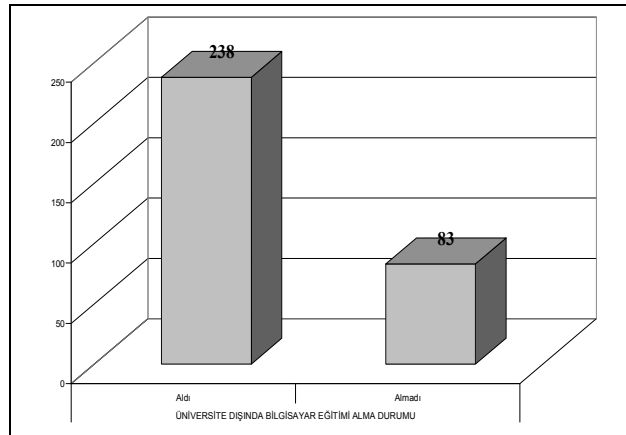
Şekil 14. Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre Dağılımı

Üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenler almayanlardan daha çoktur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 238 (% 74,1)'si üniversite dışında bilgisayar eğitimi aldığını, 83'ü (% 25,9)'u üniversite dışında bilgisayar eğitimi almadığını belirtmiştir. Bu durum Şekil 15'de gösterilmiştir.

Şekil 15. Öğretmenlerin Üniversite Dışında Bilgisayar Eğitimi Alma Durumuna Göre Dağılımı

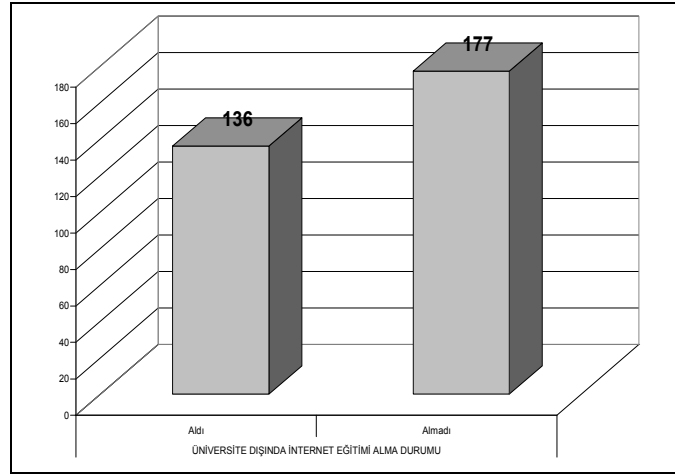

Öğretmenlerin çoğunluğu üniversite haricinde bilgisayar aldıklarını belirtmektedirler.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 136 (% 42,4)'sı üniversite dışında İnternet

kullanma eğitimi aldığını, 177'si (% 55,1)'i üniversite dışında İnternet kullanma eğitimi almadığını belirtmiştir. 8 öğretmen bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Bu durum Şekil 16'da gösterilmiştir.

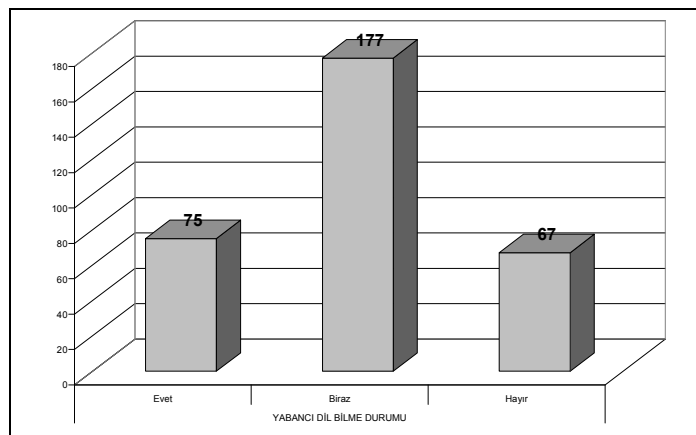
Şekil 16 Öğretmenlerin Üniversite Dışında İnternet Eğitimi Alma Durumuna Göre Dağılımı

Öğretmenlerin çoğunluğu üniversite dışında İnternet eğitimi almamışlardır.

Yabancı dil bilen öğretmen sayısı 75 (% 23,51), biraz bilen 177 (% 55,49), bilmeyen ise 67 (% 21)'dir. Bu durum Şekil 17'de gösterilmiştir.

Şekil 17. Öğretmenlerin Yabancı Dil Bilme Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Öğretmenlerin çoğunluğu biraz yabancı dil bildiklerini belirtmektedirler.

Öğretmenlerin İnternet'i kullanma düzeyleri ve İnternet'i kullanmaya yönelik tutumlarının demografik özelliklerine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının

incelenmesi amacıyla yapılan analizlerin sonuçları her bir değişken için ayrı başlıklar altında verilmiştir.

3 1. Okul Türüne Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu

Öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı farklılık olup olmadığı Mann Whitney U analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 4’de, verilmiştir.

Tablo 4. Okul Türüne Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi Ve Betimsel Bulguları

FAKTÖR ADI	OKUL TÜRÜ	N	SIRA ORTALAMASI	SIRA TOPLAMI	U	P
Bilgi edinme	İlköğretim	204	164,20	33496,50	11281,50	,414
	Ortaöğretim	117	155,42	18184,50		
	Toplam	321				
Mesleki gelişim	İlköğretim	204	169,10	34495,50	10282,50	,039
	Ortaöğretim	117	146,88	17185,50		
	Toplam	321				
İletişim	İlköğretim	204	163,57	33367,50	11410,50	,503
	Ortaöğretim	117	156,53	18313,50		
	Toplam	321				
Tutum	İlköğretim	204	169,76	34631,50	10146,50	,025
	Ortaöğretim	117	145,72	17049,50		
	Toplam	321				

Analiz sonuçlarına göre mesleki gelişime yönelik İnternet kullanımını açısından ilköğretim öğretmenleri (sıra ortalaması=169.10), ortaöğretim öğretmenlerine göre (sıra ortalaması=146.88), İnternet’i anlamlı olarak daha yüksek düzeyde kullanmaktadırlar [F(1-321)=, p< 0,05].

Benzer durumun öğretmenlerin İnternet’e yönelik tutumları açısından da farklılaştığı görülmüştür. İlköğretim öğretmenlerinin İnternet’i kullanmaya yönelik tutumları (sıra ortalaması=169.76), ortaöğretim öğretmenlerine göre (sıra ortalaması=145.72) anlamlı olarak daha yüksektir.

Bunun nedeni yeni ilköğretim programlarına geçişle birlikte öğretmenlerin yeni programı uygulamayla ilgili olarak sürekli İnternet’ten yararlanmaları ya da ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretim öğretmenlerine göre daha genç, bu nedenle İnternet’i

kullanmaya daha yatkın olmaları olabilir.

3.2. Medeni Duruma Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu

Medeni duruma göre anlamlı farklılık olup olmadığı Mann Whitney U analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Medeni Duruma Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi

FAKTÖR ADI	MEDENİ DURUM	N	SIRA ORTALAMASI	SIRA TOPLAMI	U	P
Bilgi edinme	Evli	245	152,81	37439,50	7304,50	,005
	Bekâr	76	187,39	14241,50		
	Toplam	321				
Mesleki gelişim	Evli	245	158,07	38726,00	8591,00	,308
	Bekâr	76	170,46	12955,00		
	Toplam	321				
İletişim	Evli	245	148,68	36427,50	6292,50	,000
	Bekâr	76	200,70	15253,50		
	Toplam	321				
Tutum	Evli	245	156,96	38455,00	8320,00	,161
	Bekâr	76	174,03	13226,00		
	Toplam	321				

Öğretmenlerin medeni durumlarına göre İnternet’i kullanma düzeyleri ve tutumları incelendiğinde bilgi edinmeye yönelik İnternet kullanımı [$F(1-321)=$, $p<0,05$], iletişime yönelik İnternet kullanımı [$F(1-321)=$, $p<0,05$] ve İnternet’i kullanmaya yönelik tutum boyutlarında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılıklar incelendiğinde bekar öğretmenlerin (sıra ortalaması=187,39) evlilere göre (sıra ortalaması=152,81) İnternet’i bilgi edinmeye yönelik İnternet’i anlamlı olarak daha yüksek düzeyde kullandıkları görülmüştür. Benzer biçimde bekârlar (sıra ortalaması=200,70), evlilere göre (sıra ortalaması=148,68) İnternet’i iletişime yönelik olarak daha çok kullanmaktadırlar.

3.3. Yaş Gruplarına Göre İnternet’i Kullanım Düzeyi ve Tutumu

Öğretmenlerin yaş grupları arasında İnternet’i kullanım becerileri ve tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Yaş Gruplarına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	YAŞ GRUPLARI	N	SIRA ORTALAMASI	X ²	P	ANLAMLI FARK
Bilgi edinme	25 ve altı (a)	42	176,96	46,574	,000	a-e, a-f, a-g, b-e, b-f, b-g, c-e, c-f, c-g, d-e, d-f, d-g,
	26-30 (b)	99	184,87			
	31-35 (c)	59	174,54			
	36-40 (d)	37	168,04			
	41-45 (e)	23	98,76			
	46-50 (f)	26	112,37			
	51 ve üstü (g)	30	88,08			
	Toplam	316				
Mesleki gelişim	25 ve altı (a)	42	182,46	15,654	,016	a-e, a-g, b-e, b-g, c-g, d-e, d-g,
	26-30 (b)	99	167,10			
	31-35 (c)	59	157,99			
	36-40 (d)	37	175,54			
	41-45 (e)	23	123,76			
	46-50 (f)	26	144,04			
	51 ve üstü (g)	30	115,72			
	Toplam	316				
İletişim	25 ve altı (a)	42	194,18	48,340	,000	a-e, a-f, a-g, b-e, b-f, b-g, c-e, c-f, c-g, d-e, d-f, d-g,
	26-30 (b)	99	187,29			
	31-35 (c)	59	164,01			
	36-40 (d)	37	150,50			
	41-45 (e)	23	97,83			
	46-50 (f)	26	110,38			
	51 ve üstü (g)	30	100,80			
	Toplam	316				
Tutum	25 ve altı (a)	42	142,00	5,323	,503	
	26-30 (b)	99	174,04			
	31-35 (c)	59	156,70			
	36-40 (d)	37	149,99			
	41-45 (e)	23	156,96			
	46-50 (f)	26	159,85			
	51 ve üstü (g)	30	144,37			
	Toplam	316				

Analiz sonuçları incelendiğinde bilgi edinme, mesleki gelişim ve iletişim boyutlarında anlamlı öğretmenlerin yaş grupları açısından anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. Bu analiz sonucu sözü edilen boyutlardaki farklılıkların tüm boyutlarda genel olarak yaş grubu büyüdükçe kullanım düzeyinin düşmesi şeklinde olduğu görülmektedir.

Bilgi edinme boyutundaki anlamlı farklılıklar incelendiğinde 40 yaş ve altındaki tüm grupların 41 yaş ve üstü tüm gruplardan İnternet'i bilgi edinmeye yönelik anlamlı olarak daha çok kullandıkları görülmektedir. Bu bulguya dayalı olarak bilgi edinmeye yönelik İnternet kullanımı açısından 40 yaşın kritik değer olduğu söylenebilir. 40 yaşın altındaki öğretmenlerin İnternet'i bilgi edinmeye yönelik olarak kullanmaları

desteklenirken bu yaşın üstündeki öğretmenler için bu konuda daha çok çaba harcanmalıdır.

Öğretmenlerin yaş gruplarına göre İnternet'i mesleki gelişim açısından kullanma durumları incelendiğinde;

25 yaş ve daha küçük yaşta olanlar (sıra ortalaması= 182,46) ile: 41-45 yaşlar arasındakiler (sıra ortalaması=123,76), 51 ve daha büyük yaştaki öğretmenler (sıra ortalaması= 115,72); 26-30 yaşlar arasındakiler (sıra ortalaması= 167,10) ile: 41-45 yaşlar arasındakiler (sıra ortalaması= 123,76), 51 ve üstü (sıra ortalaması=115,72); 31-35 yaşlar arasındakiler (sıra ortalaması= 157,99) ile 51 ve daha büyük yaştaki öğretmenler (sıra ortalaması=115,72); 36-40 yaşlar arasındakiler (sıra ortalaması=175,54) ile: 41-45 yaşlar arasındakiler (sıra ortalaması= 123,76) ve 51 ve daha büyük yaştaki öğretmenler (sıra ortalaması=115,72) yaş grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür.

Bu durum mesleki gelişim amacıyla İnternet kullanımının yaşın ilerlemesiyle birlikte azaldığı şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenlerin iletişim açısından İnternet'i kullanma düzeyleri incelendiğinde;

40 yaş ve altındaki tüm grupların 41 yaş ve üstü tüm gruplardan iletişim amacıyla İnternet'i anlamlı olarak daha çok kullandıkları görülmektedir.

Buna göre iletişime yönelik İnternet kullanımını açısından da 40 yaşın kritik değer olduğu söylenebilir. 40 yaşın altındaki öğretmenlerin bu yaşın üstündeki öğretmenlere göre iletişim amaçlı olarak İnternet'i daha çok kullandıkları söylenebilir.

Öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumları incelendiğinde yř grupları arasında anlamlı fark bulunamamıştır.

Deniz (2005)'in araştırmasında ise; genç öğretmenlerin bilgisayar tutumlarının daha olumlu olduğu yaş arttıkça bilgisayara yönelik tutumların da olumsuzlaştığı anlaşılmaktadır. Özellikle 41 yaş ve üstünde olan öğretmenlerin genç meslektaşlarına (ağırlıklı olarak 35 yaş altındakilere) göre belirgin olarak olumsuz tutumlara sahip oldukları anlaşılmaktadır (Deniz, 2005).

3.4. Kıdem Gruplarına Göre İnternet’i Kullanım Düzeyi ve Tutumu

Öğretmenlerin görevlerindeki kıdemlerine göre gruplandırma yapılarak, gruplar arasında İnternet’i kullanım becerileri ve tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 7.’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	KIDEM GRUPLARI	N	SIRA ORTALAMASI	X ²	P	ANLAMLI FARK
Bilgi edinme	5 ve altı (a)	89	142,68	27,648	,000	a-d, b-c, b-d
	6-10 (b)	86	156,12			
	11-20 (c)	43	115,90			
	20 ve üstü (d)	47	88,01			
	Toplam	265				
Mesleki gelişim	5 ve altı (a)	89	139,74	3,321	,345	
	6-10 (b)	86	131,99			
	11-20 (c)	43	139,58			
	20 ve üstü (d)	47	116,07			
	Toplam	265				
İletişim	5 ve altı (a)	89	151,97	28,953	,000	a-c, a-d, b-c, b-d, c-d
	6-10 (b)	86	146,78			
	11-20 (c)	43	117,86			
	20 ve üstü (d)	47	85,71			
	Toplam	265				
Tutum	5 ve altı (a)	89	145,30	3,510	,319	
	6-10 (b)	86	128,10			
	11-20 (c)	43	125,47			
	20 ve üstü (d)	47	125,56			
	Toplam	265				

Analiz sonuçlarına göre bilgi edinme ve iletişim boyutlarında öğretmenlerin kıdem grupları açısından anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Öğretmenlerin kıdem gruplarına göre İnternet’i bilgi edinmeye yönelik kullanma durumları incelendiğinde;

- 5 yıl ve altı (sıra ortalaması=78,18) ile: 20 yıl ve üstü (sıra ortalaması=50,17);
- 6–10 yıl (sıra ortalaması=71,48) ile 11–20 yıl (sıra ortalaması=52,05);

- 6–10 yıl (sıra ortalaması= 79,24) ile: 20 yıl ve üstü (sıra ortalaması=44,61) kıdem grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin iletişim açısından İnternet’i kullanma düzeyleri incelendiğinde;

- 5 yıl ve altı (sıra ortalaması= 70,76) ile: 11–20 yıl (sıra ortalaması=57,69), 20 yıl ve üstü (sıra ortalaması= 45,83);
- 6–10 yıl (sıra ortalaması= 69,48) ile: 11–20 yıl (sıra ortalaması= 56,05), 20 yıl ve üstü (sıra ortalaması= 47,12);
- 11-20 yıl (sıra ortalaması=50,67) ile: 20 yıl ve üstü (sıra ortalaması= 40,77) kıdem grupları arasında anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Buna göre kıdem yılları 10 ve altı olan öğretmenler daha yüksek kıdemli öğretmenlere göre bilgi edinme ve iletişime yönelik İnternet’i daha çok kullanmaktadırlar.

Öğretmenlerin yaşları ile bilgisayar tutumları arasındaki farklılaşmalara benzer farklılıklar, kıdemleri ile bilgisayar tutumları arasında da belirlenmiştir. Öğretmenlerin kıdemlerine göre bilgisayara yönelik genel tutumları, bilgisayara ilgi duymaya yönelik tutumları ve bilgisayar kaygısına yönelik tutumları istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ($p<0,05$) farklılaşmaktadır. Yine yaş değişkeninde olduğu gibi sadece bilgisayarların eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumlarla kıdem grupları arasında anlamlı farklılaşmalara rastlanmamıştır. Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde 21 yıl ve üstünde kıdeme sahip öğretmenlerle, 10 yıl ve altında olan öğretmenler arasında anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Dolayısıyla bu kapsamda 21 yıl ve üstündeki öğretmenlerin bilgisayar tutumlarının 10 yıl ve altında kıdeme sahip öğretmenlere göre daha olumsuz bilgisayar tutumlarına sahip oldukları ifade edilebilir (Deniz, 2005).

3. 5. Branş Gruplarına Göre İnternet’i Kullanım Düzeyi ve Tutumu

Branş grupları aşağıdaki gibi oluşturulmuştur.

- Sosyal Alan Branşları; Türkçe, Edebiyat, Sosyal Bilgiler, Tarih, Coğrafya, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri.
- Fen Alanları Branşları; Fen ve Teknoloji, Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Bilgisayar, Ticaret- Muhasebe dersleri.

- Sınıf Öğretmeni ve Ana Sınıfı branşları.
- Diğer Branşlarda Müzik, Resim, Beden Eğitimi, Rehberlik, İngilizce dersleri.

Öğretmenlerin branşlarına göre gruplandırma yapılarak, gruplar arasında İnternet’i kullanım becerileri ve tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 8.’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Branş Gruplarına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	BRANŞ GRUPLARI	N	SIRA ORTALAMASI	X ²	P	ANLAMLI FARK
Bilgi edinme	Sosyal Alan Branşları (a)	62	136,39	10,192	,017	b-a, d-a, d-c
	Fen Alanı Branşları (b)	83	171,90			
	Sınıf Öğretmenliği ve Ana Sınıfı (c)	118	153,33			
	Diğer Branşlar (d)	57	184,97			
	Toplam	320				
Mesleki gelişim	Sosyal Alan Branşları	62	142,91	3,583	,310	
	Fen Alanı Branşları	83	159,99			
	Sınıf Öğretmenliği ve Ana Sınıfı (c)	118	170,32			
	Diğer Branşlar	57	160,05			
	Toplam	320				
İletişim	Sosyal Alan Branşları	62	151,71	7,731	,052	
	Fen Alanı Branşları	83	165,36			
	Sınıf Öğretmenliği ve Ana Sınıfı (c)	118	148,85			
	Diğer Branşlar	57	187,11			
	Toplam	320				
Tutum	Sosyal Alan Branşları (a)	62	140,08	5,482	,140	
	Fen Alanı Branşları (b)	83	171,92			
	Sınıf Öğretmenliği ve Ana Sınıfı	118	167,45			
	Diğer Branşlar	57	151,69			
	Toplam	320				

Analiz sonuçlarına göre bilgi edinmeye yönelik İnternet'i kullanma durumunda, öğretmenlerin branş grupları açısından anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Kruskal Wallis testi yapılmıştır.

Öğretmenlerin branş gruplarına göre bilgi edinmeye yönelik İnternet'i kullanma durumları incelendiğinde;

- Fen Alanı Branşları (sıra ortalaması= 79,67) ile: Sosyal Alan Branşları (sıra ortalaması= 64,07);
- Diğer Branşlar (sıra ortalaması= 68,75) ile Sosyal Alan Branşları (sıra ortalaması= 51,95);
- Diğer Branşlar (sıra ortalaması= 100,22) ile Sınıf Öğretmenliği ve Ana Sınıfı Branşları (sıra ortalaması= 82,10) arasında anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Deniz (2005)'in yaptığı araştırma sonuçlarında, ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin sınıf öğretmeni ya da alan öğretmeni olmasına göre hiçbir boyutta bilgisayar tutumlarının farklılaşmadığı belirlenmiştir (Deniz, 2005).

Araştırmamızın sonucuyla Deniz (2005)'in yaptığı araştırma sonucuyla karşılaştırdığımız zaman öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumlarında da branşlar arasında farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bilgisayar tutumları ile İnternet'e yönelik tutumlar paralellik göstermektedir.

Fakat bilgi edinmeye yönelik olarak İnternet kullanımında branşlar arasında farklılık vardır.

3. 6. Mezuniyet Gruplarına Göre İnternet'i Kullanım Düzeyi ve Tutumu

Mezuniyet grupları aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur:

- Eğitim Fakültesi Mezunu,
- Diğer Lisans Mezunu; BESYO, Mühendislik, Fen-Edebiyat, Hukuk, İlahiyat
- MYO ve Eğitim Enstitüsü Mezunu

Analiz sonuçlarına göre bilgi edinme ve iletişim boyutlarında öğretmenlerin mezuniyet

grupları açısından anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 9.'da verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin Mezuniyet Gruplarına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	MEZUNİYET GRUPLARI	N	SIRA ORTALAM	X ²	P	ANLAMLI FARK
Bilgi edinme	Eğitim Fakültesi Mezunu (a)	204	178,13	22,460	,000	a-b, a-c
	Diğer Lisans (b)	52	134,74			
	MYO ve Eğitim Enstitüleri (c)	63	122,13			
	Toplam	319				
Mesleki gelişim	Eğitim Fakültesi Mezunu (a)	204	165,77	2,230	,328	
	Diğer Lisans (b)	52	150,44			
	MYO ve Eğitim Enstitüleri (c)	63	149,19			
	Toplam	319				
İletişim	Eğitim Fakültesi Mezunu (a)	204	174,77	17,880	,000	a-c
	Diğer Lisans (b)	52	148,80			
	MYO ve Eğitim Enstitüleri (c)	63	121,40			
	Toplam	319				
Tutum	Eğitim Fakültesi Mezunu (a)	204	161,37	2,423	,298	
	Diğer Lisans (b)	52	143,24			
	MYO ve Eğitim Enstitüleri (c)	63	169,40			
	Toplam	319				

Öğretmenlerin mezuniyet gruplarına göre İnternet'i bilgi edinmeye yönelik kullanma durumları incelendiğinde;

- Eğitim Fakültesi Mezunu Grubu (sıra ortalaması= 135,59) ile: Diğer Lisans Mezunları Grubu (sıra ortalaması= 100,70);
- Eğitim Fakültesi Mezunu Grubu (sıra ortalaması= 145,05) ile: MYO ve Eğitim

Enstitüleri Grubu (sıra ortalaması= 98,22) arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin iletişim açısından İnternet’i kullanma düzeyleri incelendiğinde;

- Eğitim Fakültesi Mezunu Grubu (sıra ortalaması=144,135) ile: MYO ve Eğitim Enstitüleri Grubu (sıra ortalaması= 100,48) arasında anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Akpınar (2003)’ın yaptığı araştırmada ise Eğitim Fakültesi, Fen Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi mezunları Eğitim Enstitüsü mezunlarından, Edebiyat Fakültesi ve Ticaret/Turizm Fakültesi mezunları Eğitim Yüksekokulu, Eğitim Enstitüsü, Ziraat ve Orman Fakültesi ve listede bulunmayan diğer fakülte mezunlarından öğretmenlerin sınıftaki öğretim etkinlikleri dışında kalan eğitim amacıyla yapmakta olduğu işlerde bilgisayar kullanım dereceleri bağlamında kendi lehlerine farklıdır (Akpınar,2003).

3.7. Bilgisayarın Olup Olmaması Durumuna Göre İnternet’i Kullanım Düzeyi ve Tutumu

Öğretmenlerin bilgisayarlarının olup olmamasına göre İnternet kullanım düzeyleri ve İnternet’e yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı Mann Whitney U analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 10.’da, verilmiştir.

Tablo 10. Bilgisayarın Olup Olmaması Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	EVİNDE BİLGİSAYARIN OLUP OLMAMA	N	SIRA ORTALAMASI	SIRA TOPLAMI	U	P
Bilgi edinme	Bilgisayarı olan	267	164,95	44042,50	5619,50	,030
	Bilgisayarı olmayan	52	134,57	6997,50		
	Toplam	319				
Mesleki gelişim	Bilgisayarı olan	267	163,43	43635,00	6027,00	,132
	Bilgisayarı olmayan	52	142,40	7405,00		
	Toplam	319				
İletişim	Bilgisayarı olan	267	163,18	43568,50	6093,50	,154
	Bilgisayarı olmayan	52	143,68	7471,50		
	Toplam	319				
Tutum	Bilgisayarı olan	267	158,66	42362,00	6584,00	,556
	Bilgisayarı olmayan	52	166,88	8678,00		
	Toplam	319				

Evinde bilgisayarı olan öğretmenler (sıra ortalaması=164,95), bilgisayarı olmayanlar öğretmenlere (sıra ortalaması=134,57) göre İnternet’i bilgi edinmek için daha çok kullanıyorlar. Diğer faktörlerde anlamlı fark bulunamamıştır.

Bu duruma göre bilgisayarı olanlar istedikleri zaman ellerinin altında bilgisayar oldukları için İnternet’e daha kolay ulaşmaktadır.

Öğretmenlerin bilgisayar tutumlarının bilgisayar sahibi olma durumlarına göre hiçbir boyutta anlamlı olarak farklılaşmadığı anlaşılmaktadır. Aslında bilgisayar sahibi olan öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının bilgisayar sahibi olmayanlara oranla olumlu olması umulurken, sonuç bu şekilde çıkmamıştır. Deniz (1994), öğretmen adaylarıyla yapılan çalışmalarında bilgisayar sahibi olanların bilgisayar tutumlarının bilgisayar sahibi olmayanlara oranla daha olumlu olduğu anlaşılmaktadır. (Deniz, 1994). Yapılmış olan çalışmalarda bilgisayara sahip olan ile olmayanların tutumları arasında fark bulunan ve fark bulunamayan sonuçlara ulaşılmıştır (Çelik ve Bindak, 2005:33).

3.8. İnternet Bağlantısının Olup Olmaması Durumuna Göre İnternet’i Kullanım Düzeyi ve Tutumu

Öğretmenlerin evlerinde İnternet bağlantısının olup olmamasına göre İnternet kullanım düzeyleri ve İnternet’e yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı Mann Whitney U analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 11’de, verilmiştir.

Tablo 11. İnternet Bağlantısının Olup Olmaması Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	Evinde İnternet Bağlantısının Olup Olmama Durumu	N	SIRA ORTALAMASI	SIRA TOPLAMI	U	P
Bilgi edinme	İnternet bağlantısı var	185	178,04	32938,00	8872,00	,000
	İnternet bağlantısı yok	133	133,71	17783,00		
	Toplam	318				
Mesleki gelişim	İnternet bağlantısı var	185	173,12	32027,50	9782,50	,002
	İnternet bağlantısı yok	133	140,55	18693,50		
	Toplam	318				
İletişim	İnternet bağlantısı var	185	176,68	32685,50	9124,50	,000
	İnternet bağlantısı yok	133	135,61	18035,50		
	Toplam	318				
Tutum	İnternet bağlantısı var	185	167,81	31045,50	10764,50	,057
	İnternet bağlantısı yok	133	147,94	19675,50		
	Toplam	318				

Analiz sonuçlarına bakıldığında;

- Evinde İnternet bağlantısı bulunan öğretmenler (sıra ortalaması= 178,04), İnternet bağlantısı olmayan öğretmenlere (sıra ortalaması= 133,71) göre bilgi edinmeye yönelik İnternet kullanım düzeyinde anlamlı farklılık bulunmaktadır.
- Mesleki gelişime yönelik İnternet kullanım düzeyi ise evinde İnternet bağlantısı bulunan öğretmenler (sıra ortalaması= 173,12), İnternet bağlantısı olmayan öğretmenlere (sıra ortalaması= 140,55) göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.
- İletişime yönelik İnternet kullanım düzeyi ise evinde İnternet bağlantısı bulunan öğretmenler (sıra ortalaması= 176,68), İnternet bağlantısı olmayan öğretmenlere (sıra ortalaması= 135,61) göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.
- İnternet'e yönelik tutumlarında ise anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Öğretmenlerin evinde İnternet bağlantısı olması İnternet kullanım düzeylerini artırmaktadır. Öğretmenlerin evlerine İnternet bağlantısı sağlayabilmeleri için İnternet daha ekonomik duruma getirilmelidir.

3. 9. İnternet Kullanma Durumuna Göre İnternet'e Yönelik Tutumu

Öğretmenlerin İnternet kullanıp kullanmama durumu incelendiğinde İnternet bağlantısının olup olmamasına göre İnternet'e yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı Mann Whitney U analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 12'de, verilmiştir.

Tablo 12. İnternet Kullanma Durumuna Göre İnternet'e Yönelik Tutumu Analizi ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	İNTERNET KULLANMA DURUMU	N	SIRA ORTALAMASI	SIRA TOPLAMI	U	P
Tutum	Kullanıyor	296	163,80	48484,50	2279,50	,008
	Kullanmıyor	23	111,11	2555,50		
	Toplam	319				

İnternet kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 163,80) kullanmayan öğretmenlere (sıra ortalaması= 111,11) göre İnternet'e yönelik daha olumlu tutum geliştirmektedirler.

Deniz (2005)'in araştırmasında, öğretmenlerin bilgisayar tutumları algıladıkları bilgisayar kullanmayı bilme durumları açısından değerlendirildiğinde, bilgisayar kullanmayı bildiğini belirten öğretmenlerin bilgisayar tutumlarının bilgisayar kullanmayı bilmediğini belirten öğretmenlere oranla anlamlı seviyede olumlu olduğu anlaşılmaktadır. Bilgisayar kullanmayı bilen öğretmenlerin genel bilgisayar tutumları, bilgisayara ilgi duymaya yönelik tutumları, bilgisayar kaygısına yönelik tutumları ve bilgisayarın eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumları daha olumludur. Bu sonuçlar öğretmenlerin algıladıkları bilgisayar kullanmayı bilme yeterlilikleri ile tutumları arasındaki farklılıkları sorgulayan araştırma sonuçlarıyla da tam bir uyum göstermektedir (Deniz, 2005).

Araştırma sonuçlarına bakıldığında bilgisayar ile İnternet tutumları benzerlik göstermektedir.

3. 10. İnternet'i Kullanmaya Başlama Yılına Göre Kullanım Amacının Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği ve Tutumu

Öğretmenlerin İnternet kullanmaya başlama sürelerine göre İnternet kullanım düzeyleri ve tutumlarının anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için Kruskal

Wallis analizi yapılarak. analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13. İnternet’i Kullanmaya Başlama Yılına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	İnternet’i Kullanmaya Başlama Yılı	N	SIRA ORTALAMASI	X ²	P	ANLAMLI FARK
Bilgi edinme	1 yıl (a)	40	95,68	27,776	,000	a-b, f-a, f-b, f-c, f-e, e-b, e-c, d-b, d-c
	2 yıl (b)	36	68,44			
	3 yıl (c)	37	81,14			
	4 yıl (d)	20	123,78			
	5 yıl (e)	38	113,05			
	6 yıl ve üstü (f)	25	129,66			
	Toplam	196				
Mesleki gelişim	1 yıl (a)	40	92,30	33,996	,000	a-b, f-a, f-b, f-c, e-b, d-b, d-c,
	2 yıl (b)	36	67,39			
	3 yıl (c)	37	85,53			
	4 yıl (d)	20	115,50			
	5 yıl (e)	38	106,42			
	6 yıl ve üstü (f)	25	146,78			
	Toplam	196				
İletişim	1 yıl (a)	40	98,10	19,274	,002	a-b, f-a, f-b, f-c, f-e, e-b, e-c, d-b, d-c
	2 yıl (b)	36	72,58			
	3 yıl (c)	37	88,65			
	4 yıl (d)	20	126,68			
	5 yıl (e)	38	101,54			
	6 yıl ve üstü (f)	25	123,88			
	Toplam	196				
Tutum	1 yıl (a)	40	105,08	8,988	,110	
	2 yıl (b)	36	86,99			
	3 yıl (c)	37	114,04			
	4 yıl (d)	20	99,08			
	5 yıl (e)	38	81,18			
	6 yıl ve üstü (f)	25	107,42			
	Toplam	196				

Yapılan analiz sonuçlarına göre tutum değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmemekte, İnternet kullanım düzeyleri ise anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Sözü edilen farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi için Mann Whitney U analizi kullanılmıştır.

Bilgi edinmeye yönelik İnternet’i kullanma durumları incelendiğinde aşağıdaki gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu gruplar;

- 1 yıldır İnternet’i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=95,68), 2 yıldır

İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması=68,44) göre

- 6 yıl ve daha fazla zamandır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=129,66); 1 yıl ve daha az zamandan beri İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması=95,68), 2 yıldır (sıra ortalaması=68,44, 3 yıldır (sıra ortalaması=81,14) ve 5 yıldır (sıra ortalaması=113,05) İnternet'i kullanan öğretmenlere göre daha fazla bilgi edinmeye yönelik İnternet'i kullanmaktadırlar.
- 5 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=113,05), 2 yıldır (sıra ortalaması=68,44), 3 yıldır (sıra ortalaması=81,14) İnternet'i kullanan öğretmenler göre daha fazla bilgi edinmeye yönelik İnternet'i kullanmaktadırlar.
- 4 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=123,78), 2 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması=68,44) göre daha fazla bilgi edinmeye yönelik İnternet'i kullanmaktadırlar. 4 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=123,78), 3 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması=81,14) göre daha fazla bilgi edinmeye yönelik İnternet'i kullanmaktadırlar.

Mesleki gelişime yönelik İnternet'i kullanma durumları incelendiğinde aşağıdaki gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu gruplar;

- 1 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=92,30), 2 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması=67,39) göre daha fazla mesleki gelişime yönelik İnternet'i kullanmaktadırlar.
- 6 yıl ve daha fazla zamandır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=129,66), 1 yıl ve daha az zamandan beri İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması=92,30) göre 2 yıldır (sıra ortalaması=67,39) ve 3 yıldır (sıra ortalaması=85,53) İnternet'i kullanan öğretmenlere göre daha fazla mesleki gelişime yönelik İnternet'i kullanmaktadırlar.
- 5 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=113,05), 2 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması=67,39) göre daha fazla mesleki gelişime yönelik İnternet'i kullanmaktadırlar.
- 4 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması=115,50), 2 yıldır (sıra

ortalaması= 67,39), 3 yıldır (sıra ortalaması= 85,53) İnternet'i kullanan öğretmenlere göre daha fazla mesleki gelişime yönelik İnternet'i kullanmaktadırlar.

İletişim boyutunda İnternet'i kullanma durumları incelendiğinde aşağıdaki gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu gruplar;

- 1 yıl ve daha az zamandan beri İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 98,10), 2 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 72,58) göre daha fazla iletişim amaçlı İnternet'i kullanmaktadırlar.
- 6 yıl ve daha fazla zamandır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 123,88), 1 yıl ve daha az zamandan beri İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 98,10), 2 yıldır (sıra ortalaması= 72,58), 3 yıldır (sıra ortalaması= 88,65), 5 yıldır (sıra ortalaması= 101,54) İnternet'i kullanan öğretmenlere göre daha fazla iletişim amaçlı İnternet'i kullanmaktadırlar.
- 5 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 101,54), 2 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 72,58) göre daha fazla iletişim amaçlı İnternet'i kullanmaktadırlar.
- 4 yıldır İnternet'i kullanan öğretmenler(sıra ortalaması= 126,68), 2 yıldır (sıra ortalaması= 72,58) ve 3 yıldır (sıra ortalaması= 88,65) göre daha fazla iletişim amaçlı İnternet'i kullanmaktadırlar.

3.11. İnternet'i Kullanma Sıklığına Göre Kullanım Amacının Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği ve Tutumu

Öğretmenlerin İnternet'i kullanma Sıklığına göre İnternet kullanım düzeyleri ve tutumlarının anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için Kruskal Wallis analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 13.'de, verilmiştir.

Tablo 14. İnternet’i Kullanma Sıklığına Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	İNTERNET’İ KULLANMA SIKLIĞI	N	SIRA ORTALAMASI	X ²	P	ANLAMLI FARK
Bilgi edinme	Her gün (a)	159	191,13	112,180	,000	a-b, a-c, a-d, b-c, b-d, c-d
	İki günde bir (b)	59	124,00			
	Haftada bir (c)	53	85,56			
	Ayda bir (d)	22	37,77			
	Toplam	293				
Mesleki gelişim	Her gün (a)	159	183,73	69,819	,000	a-b, a-c, a-d, b-d, c-d
	İki günde bir (b)	59	119,21			
	Haftada bir (c)	53	95,92			
	Ayda bir (d)	22	79,09			
	Toplam	293				
İletişim	Her gün (a)	159	175,08	51,649	,000	a-b, a-c, a-d, b-d, c-d
	İki günde bir (b)	59	127,25			
	Haftada bir (c)	53	122,28			
	Ayda bir (d)	22	56,59			
	Toplam	293				
Tutum	Her gün (a)	159	162,69	13,042	,005	a-b, a-c
	İki günde bir (b)	59	134,71			
	Haftada bir (c)	53	118,97			
	Ayda bir (d)	22	134,09			
	Toplam	293				

Analiz sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin İnternet’i kullanma sıklığına göre İnternet’e yönelik tutumları ve İnternet kullanım düzeyleri anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Sözü edilen farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi için Mann Whitney U analizi kullanılmıştır.

Öğretmenlerin bilgi edinme boyutuna göre İnternet’i kullanma durumları incelendiğinde aşağıdaki gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu gruplar;

- Her gün İnternet’i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 191,13), iki günde bir İnternet’i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 124,00) göre daha fazla bilgi edinme amacıyla kullanmaktadırlar.
- Her gün İnternet’i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 191,13), haftada bir İnternet’i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 85,56) göre daha fazla bilgi edinme amacıyla kullanmaktadırlar.
- Her gün İnternet’i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 191,13), ayda bir

İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 37,77) göre daha fazla bilgi edinme amacıyla kullanmaktadırlar.

- İki günde bir İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 124,00), haftada bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 85,56) göre daha fazla bilgi edinme amacıyla kullanmaktadırlar.
- İki günde bir İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 124,00), ayda bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 37,77) göre daha fazla bilgi edinme amacıyla kullanmaktadırlar.
- Haftada bir İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 85,56), ayda bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 37,77) göre daha fazla bilgi edinme amacıyla kullanmaktadırlar.

İnternet kullanma sıklığı fazlaştıkça İnternet'i bilgi edinmeye yönelik olarak kullanım da çoğalmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki gelişim amaçlı İnternet'i kullanma becerileri incelendiğinde aşağıdaki gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu gruplar;

- Her gün İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 183,73); iki günde bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 119,21) , haftada bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 95,92), ayda bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 79,09) göre daha fazla mesleki gelişim amacıyla kullanmaktadırlar.
- İki günde bir İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 119,21), ayda bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 79,09) göre daha fazla mesleki gelişim amacıyla kullanmaktadırlar.
- Haftada bir İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 95,92), ayda bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 79,09) göre daha fazla mesleki gelişim amacıyla kullanmaktadırlar.

Öğretmenlerin iletişim amaçlı İnternet'i kullanma becerileri incelendiğinde aşağıdaki gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu gruplar;

- Her gün İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 175,08), iki günde bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 127,25) göre, haftada bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 122,28) göre, ayda bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 56,59) göre daha fazla iletişim amacıyla kullanmaktadırlar.
- İki günde bir İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 127,25), ayda bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 56,59) göre daha fazla iletişim amacıyla kullanmaktadırlar.
- Haftada bir İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 122,28), ayda bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 56,59) göre daha fazla iletişim amacıyla kullanmaktadırlar.

Öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumları incelendiğinde aşağıdaki gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu gruplar;

- Her gün İnternet'i kullanan öğretmenler (sıra ortalaması= 162,69), iki günde bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 134,71) göre, haftada bir İnternet'i kullanan öğretmenlere (sıra ortalaması= 118,97) göre İnternet'e yönelik daha olumlu tutum geliştirmektedirler.

Bilgisayar kullanma sıklığına göre öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bilgisayarı her gün kullananların olumlu tutumları diğerlerine göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur (Çelik ve Bindak, 2005:33)

3.12. Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre Kullanım Düzeyinin ve Tutumun Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği

Öğretmenlerin mezun oldukları üniversitede bilgisayar dersi alıp almama durumuna göre İnternet'i kullanma düzeyleri ve İnternet'e yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı Mann Whitney U analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 15'de, verilmiştir.

Tablo 15. Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumu	N	SIRA ORTALAMASI	SIRA TOPLAMI	U	P
Bilgi edinme	Aldı	183	179,88	32917,50	8989,5	,000
	Almadı	137	134,62	18442,50		
	Toplam	320				
Mesleki gelişim	Aldı	183	170,06	31121,50	10785,5	,032
	Almadı	137	147,73	20238,50		
	Toplam	320				
İletişim	Aldı	183	182,67	33428,00	8479	,000
	Almadı	137	130,89	17932,00		
	Toplam	320				
Tutum	Aldı	183	167,45	30644,00	11263	,120
	Almadı	137	151,21	20716,00		
	Toplam	320				

Öğretmenlerin üniversitede bilgisayar dersi alma durumuna göre İnternet kullanım düzeyleri ve tutumlarının anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için yapılan analiz sonuçlarına göre tutum değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmemekte, İnternet kullanım düzeyleri ise anlamlı olarak farklılaşmaktadır.

Bu farklılıklar incelendiğinde üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenler (sıra ortalaması=179,88), üniversitede bilgisayar dersi almayan öğretmenlere göre (sıra ortalaması=134,62) bilgi edinmeye yönelik İnternet’i anlamlı olarak daha yüksek düzeyde kullandıkları görülmüştür.

Yine üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenler (sıra ortalaması=170,06), üniversitede bilgisayar dersi almayan öğretmenlere göre (sıra ortalaması=147,73) mesleki gelişime yönelik İnternet’i anlamlı olarak daha yüksek düzeyde kullandıkları görülmüştür.

Benzer şekilde üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenler (sıra ortalaması=182,67), üniversitede bilgisayar dersi almayan öğretmenlere göre (sıra ortalaması=130,89) İnternet’i iletişime yönelik olarak daha çok kullanmaktadırlar.

3. 13. Üniversite Dışında Bilgisayar Eğitimi Alma Durumuna Göre Kullanım Düzeyinin ve Tutumun Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği

Öğretmenlerin mezun oldukları üniversite dışında bilgisayar dersi alıp almama durumuna göre İnternet’i kullanma düzeyleri ve İnternet’e yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı Mann Whitney U analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 16.’da, verilmiştir.

Tablo 16. Üniversite Dışında Bilgisayar Eğitimi Alma Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	Üniversite Dışında Bilgisayar Dersi Alma Durumu	N	SIRA ORTALAMASI	SIRA TOPLAMI	U	P
Bilgi edinme	Aldı	238	170,35	40544,00	7651,00	,002
	Almadı	83	134,18	11137,00		
	Toplam	321				
Mesleki gelişim	Aldı	238	169,97	40452,50	7742,50	,003
	Almadı	83	135,28	11228,50		
	Toplam	321				
İletişim	Aldı	238	160,97	38311,50	9870,50	,993
	Almadı	83	161,08	13369,50		
	Toplam	321				
Tutum	Aldı	238	168,32	40060,50	8134,50	,017
	Almadı	83	140,01	11620,50		
	Toplam	321				

Öğretmenlerin üniversite dışında bilgisayar eğitimi alma durumuna göre İnternet kullanım düzeyleri ve tutumlarının anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için yapılan analiz sonuçlarına göre iletişim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmemekte, bilgi edinme ve mesleki gelişim ve tutum boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Bu farklılıklar incelendiğinde üniversite dışında bilgisayar eğitimi alan öğretmenler (sıra ortalaması=170,35), üniversite dışında bilgisayar eğitimi almayan öğretmenlere (sıra ortalaması=134,18) göre bilgi edinmeye yönelik İnternet’i anlamlı olarak daha yüksek düzeyde kullandıkları görülmüştür.

Aynı biçimde üniversite dışında bilgisayar eğitimi alan öğretmenler (sıra

ortalaması=169,97), üniversite dışında bilgisayar eğitimi almayan öğretmenlere (sıra ortalaması=135,28) göre mesleki gelişim amaçlı olarak İnternet’i anlamlı olarak daha yüksek düzeyde kullanmaktadırlar.

Tutum boyutuna bakıldığında ise benzer şekilde üniversite dışında bilgisayar eğitimi alan öğretmenler (sıra ortalaması=168,32), üniversite dışında bilgisayar eğitimi almayan öğretmenlere (sıra ortalaması=140,01) göre anlamlı olarak İnternet’e yönelik daha olumlu tutum geliştirmektedirler.

3. 14. Üniversite Dışında İnternet Kullanımı Eğitimi Alma Durumuna Göre Kullanım Düzeyinin ve Tutumun Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği

Öğretmenlerin mezun oldukları üniversite dışında İnternet kullanımı ile ilgili eğitim alıp almama durumuna göre İnternet’i kullanma düzeyleri ve İnternet’e yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığı Mann Whitney U analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 17.’de, verilmiştir.

Tablo 17. Üniversite Dışında İnternet Kullanımı Eğitimi Alma Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Analizi ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	Üniversite Dışında İnternet Eğitimi Alma Durumu	N	SIRA ORTALAMASI	SIRA TOPLAMI	U	P
Bilgi edinme	Aldı	136	188,83	25680,50	7707,50	,000
	Almadı	177	132,55	23460,50		
	Toplam	313				
Mesleki gelişim	Aldı	136	189,99	25838,00	7550,00	,000
	Almadı	177	131,66	23303,00		
	Toplam	313				
İletişim	Aldı	136	173,91	23652,00	9736,00	,003
	Almadı	177	144,01	25489,00		
	Toplam	313				
Tutum	Aldı	136	159,10	21637,00	11751,00	,719
	Almadı	177	155,39	27504,00		
	Toplam	313				

Öğretmenlerin üniversite dışında İnternet kullanımı eğitimi alma durumuna göre İnternet kullanım düzeyleri ve tutumlarının anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için yapılan analiz sonuçlarına göre tutum boyutu açısından anlamlı bir farklılık görülmemekte, İnternet kullanım düzeyleri ise anlamlı olarak

farklılaşmaktadır.

İnternet kullanım düzeyleri arasındaki farklılıklar incelendiğinde;

Üniversite dışında İnternet kullanımı eğitimi alan öğretmenler (sıra ortalaması=188,83), üniversite dışında İnternet kullanımı eğitimi almayan öğretmenlere (sıra ortalaması=132,55) göre bilgi edinmeye yönelik İnternet'i anlamlı olarak daha yüksek düzeyde kullandıkları görülmüştür.

Üniversite dışında İnternet kullanımı eğitimi alan öğretmenler (sıra ortalaması=189,99), üniversite dışında İnternet kullanımı eğitimi almayan öğretmenlere (sıra ortalaması=131,66) göre mesleki gelişim amaçlı olarak İnternet'i anlamlı olarak daha yüksek düzeyde kullanmaktadırlar.

İletişim düzeyine bakıldığında ise benzer biçimde üniversite dışında İnternet kullanımı eğitimi alan öğretmenler (sıra ortalaması=173,91), üniversite dışında İnternet kullanımı eğitimi almayan öğretmenlere (sıra ortalaması=144,01) göre anlamlı olarak İnternet'i daha çok kullanmaktadırlar.

3. 15. Yabancı Dil Bilme Durumuna Göre Kullanım Düzeyinin ve Tutumun Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediği

Öğretmenlerin yabancı dil bilme durumuna göre İnternet kullanım düzeyleri ve tutumlarının anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için Kruskal Wallis analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları ve betimsel bulgular Tablo 18.'de, verilmiştir.

Tablo 18. Yabancı Dil Bilme Durumuna Göre İnternet Kullanım Düzeyi ve Tutumu Kruskal Wallis H Testi Sonuçları ve Betimsel Bulgular

FAKTÖR ADI	Yabancı Dil Bilme Durumu	N	SIRA ORTALAMASI	X ²	P
Bilgi edinme	Evet	75	169,69	2,493	,287
	Biraz	177	152,71		
	Hayır	67	168,40		
	Toplam	319			
Mesleki gelişim	Evet	75	159,93	1,326	,515
	Biraz	177	155,84		
	Hayır	67	171,06		
	Toplam	319			
İletişim	Evet	75	178,68	5,630	,060
	Biraz	177	150,03		
	Hayır	67	165,43		
	Toplam	319			
Tutum	Evet	75	177,21	3,539	,170
	Biraz	177	155,95		
	Hayır	67	151,43		
	Toplam	319			

Analiz sonuçları incelendiğinde öğretmenlerin yabancı dil bilme durumuna göre İnternet'e yönelik tutumları ve İnternet kullanma becerileri incelendiğinde anlamlı farklılık görülmemektedir.

İnternet'i kullanmak için yabancı dil bilmeye gerek vardır düşüncesine öğrencilerin% 51'i "Evet" derken, %32'si "Kısmen" ve % 17'si "Hayır" gerek yoktur şeklinde cevap vermişlerdir (Karahan ve İzci, 2005).

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı öneriler başlıklar halinde verilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir. Araştırma bulgularına göre;

- İlköğretimde görev yapan öğretmenler, ortaöğretimde görev yapan öğretmenlere göre İnternet'ten daha çok faydalanmakta ve İnternet'e yönelik tutumları da daha yüksek düzeydedir.
- Bekâr öğretmenler, evli öğretmenlere göre bilgi edinme ve iletişime yönelik olarak İnternet'i daha çok kullanmaktadırlar.
- Öğretmenlerin yaşlarına göre kıyaslama yaptığımız da genç öğretmenlerin daha ileriki yaştaki öğretmenlere göre İnternet kullanma becerileri daha yüksek çıkmaktadır. 41 yaşından küçük öğretmenler 41 yaş ve üstü yaştaki öğretmenlere göre Bilgi edinme ve iletişime yönelik olarak İnternet'ten daha çok yararlanmaktadırlar. Mesleki gelişime yönelik olarak İnternet'i kullanma durumunda da yaş grupları arasında yaşları küçük olan öğretmenlerin üst yaş grubundaki öğretmenlere göre daha yüksek oranda kullanmaktadırlar.
- Kıdem yılları 10 ve altı olan öğretmenler daha yüksek kıdemli öğretmenlere göre bilgi edinme ve iletişime yönelik olarak İnternet'i daha çok kullanmaktadırlar.
- Branş gruplarına göre; Fen alanı branşları, sosyal branş grubu öğretmenlerine göre ve diğer branş öğretmenleri, sosyal alan branş öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri ve ana sınıfı öğretmenlerine göre bilgi edinmeye yönelik olarak İnternet'ten daha çok faydalanmaktadırlar.
- Öğretmenlerin mezun oldukları okullara göre; eğitim fakültesi mezunu öğretmenler, diğer fakülte mezunu ve yüksek okul mezunu öğretmenlere göre bilgi edinmeye yönelik olarak İnternet'i daha çok kullanmaktadırlar. Yine eğitim fakültesi mezunu öğretmenler, diğer fakülte mezunu öğretmenlere göre iletişime yönelik olarak İnternet'i daha çok kullanmaktadırlar.

- Bilgisayarı olan öğretmenler bilgisayarı olmayan öğretmenlere göre bilgi edinmeye yönelik olarak İnternet’i daha çok kullanmaktadırlar.
- Analiz sonuçlarına göre evinde İnternet bağlantısı bulunan öğretmenler İnternet bağlantısı olmayan öğretmenlere olmayanlara göre İnternet’i bilgi edinme, mesleki gelişim ve iletişim için daha çok kullanmaktadırlar.
- İnternet kullanan öğretmenler, kullanmayan öğretmenlere göre İnternet’e yönelik daha olumlu tutum geliştirmektedirler.
- Genel olarak İnternet kullanmaya başlama yılı yükseldikçe kullanım düzeyi de artmaktadır.
- İnternet kullanma sıklığı arttıkça kullanım düzeyi ve İnternet’e yönelik tutum da artmaktadır.
- Öğrenim yaşamında bilgisayarla ilgili ders almış olmak İnternet kullanımını artırmaktadır.
- Öğrenim yaşamı dışında bilgisayar ile ilgili eğitim almış olmak bilgi edinmeye ve mesleki gelişime yönelik olarak İnternet kullanımını ve İnternet’e yönelik tutumu artırmaktadır.
- Öğrenim yaşamı dışında İnternet ile ilgili eğitim almış olmak İnternet kullanımını artırmaktadır.
- Analiz sonuçları incelendiğinde öğretmenlerin yabancı dil bilme durumuna göre İnternet’e yönelik tutumları ve İnternet kullanma becerileri incelendiğinde anlamlı farklılık görülmemektedir.

Öneriler

Araştırmanın ortaya çıkardığı bulgular ve sonuçlar dikkate alınarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- İnternet’in mesleki eğitim amaçlı daha iyi kullanılabilmesi için tüm öğretmenlere yönelik özendirme, destek çalışmaları devam etmeli, ortaöğretim öğretmenlerinin İnternet’ten yararlanmaları konusunda ilköğretime göre daha çok çaba harcanmalıdır.

- Yaş grupları arasındaki farklılıkların az olması nedeniyle mesleki gelişime yönelik yapılacak teşvik ve desteklerin tüm grupları kapsayacak şekilde olmasının daha iyi olabileceği söylenilebilir.
- Üniversitelerde sosyal alanı ve sınıf öğretmenliği ile okul öncesi eğitimi bölümlerinde bilgisayar derslerinin sayıları artırılarak İnternet kullanma becerileri artırılabilir.
- Araştırmadaki sonuca göre öğretmenlere bilgisayar sahibi olmaları ve evlerinde İnternet bağlantısı olması yönünde özendirici çalışmalar yapılmalı bilgisayar ve İnternet fiyatları daha ekonomik duruma getirilmelidir.
- Öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumları olumlu hale getirebilmeleri için İnternet'in gerekliliği ve önemi hakkında bilgilendirici çalışmalar yapılmalıdır.
- Hizmet içi kursları ile öğretmenlere bilgisayar ve İnternet ile ilgili eğitimlerine ağırlık verilerek bütün öğretmenlerin bilgisayar ve İnternet eğitimi almaları sağlanmalıdır.

Araştırmacılara yönelik öneri olarak ise;

Öğretmenlerin İnternet'e yönelik tutumları ve tükenmişlik durumları inceleyebilir.

KAYNAKÇA

- AÇIKGÖZ, Kamuran Ün, (1998), **Etkili Öğrenme ve Öğretme**, Kanyılmaz Matbaası, İzmir
- AKDAĞ, Mustafa ve Hasan GÜNEŞ, (2003), Öğretmen Rolünün Yaratıcı Bir Sınıf Ortamı Oluşturmasındaki Önemi, **Milli Eğitim Dergisi**, Sayı 159 <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/159/akdag-gunes.htm>
- AKKOYUNLU, Buket, (1999), İnternet'in Öğretim Sürecinde Kullanımı, **ODTÜ Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı Bildiriler Kitabı**, Ankara
- AKPINAR, Yavuz, (1999), "Bilgisayar Destekli Öğretim ve Bilgi Toplumunda İnsan Nitelikleri", **BTIE'99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi Bildiriler Kitabı**, Ankara.
- AKPINAR, Yavuz, (2003), “Öğretmenlerin Yeni Bilgi Teknolojileri Kullanımında Yükseköğretimin Etkisi: İstanbul Okulları Örneği”, **The Turkish Online Journal of Educational Technology**, TOJET April 2003 ISSN: 1303-6521 volume 2 Issue 2 Article 11, <http://www.tojet.net/articles/2211.htm> , 19.02.2006
- AKPINAR, Yavuz, (2004), “Eğitim Teknolojisiyle İlgili Öğrenmeyi Etkileyebilecek Bazı Etmenlere Karşı Öğretmen Yaklaşımları”, **The Turkish Online Journal of Educational Technology**, <http://www.tojet.net/articles/3315.htm> , 19.02.2006
- ALKAN, Cevat, (1996), **Eğitimde Yansımalar Toplantısı -II- Açış Konuşması**, MEB Basımevi, Ankara
- ALKAN, Cevat, (1997), **Eğitim Teknolojisi**, Anı Yayıncılık, Ankara
- ALKAN, Cevat, (2000), “Meslek ve Öğretmenlik Mesleği”, Editör V.Sönmez, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Anı Yayıncılık, Ankara
- ALKAN, Cevat, (2005), **Eğitim Teknolojisi**, Anı Yayıncılık, Ankara
- ALTUN, Arif (2001), Öğretmen Adaylarının İnternet'e Yönelik Tutumları, saa.ibu.edu.tr/altun/fyamandesk/altunattitude.doc (04.03.05)

ALTUN, Sadegül AKBABA ve Arif ALTUN, (2000), “Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet”, Milli Eğitim, Eylül, Sayı 147, <http://yayim.gov.tr/dergiler/147/sadegul.htm>, 19.02.2006

ALTUN, Sadegül Akbaba, (2002), Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Karşı Tutumlarının İncelenmesi, **Çağdaş Eğitim Dergisi**, sayı: 286

ARIKAN, F., M. AYDOĞDU, M. DOĞRU ve M. UŞAK (2006), Bilgisayar Destekli Bilgisayar Öğretiminin Öğrenci Başarısına Etkisi, **Millî Eğitim Dergisi**, Sayı 171

ARSLAN, Ahmet ve Servet Bayram, (2003), Web Ortamında Bilgiye Ulaşmada Arama Motorlarının Etkin Kullanılması, **Third International Education Technologies Symposium** (28-30 May 2003), Turkish Republic of Northern Cyprus: vol:II, pp. 1223-1230.

AYTAÇ, Tufan, (2003), 21.Yüzyılın Başında Öğretmenin Değişen Rollerini, **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, Yıl 4, sayı: 45

BACANLI, Hasan, (1995), **Eğitim Psikolojisi**, Alkım Yayınevi, İstanbul

BAYRAKÇI, Mustafa, (2005), **Avrupa Birliği ve Türkiye Eğitim Politikalarında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve Mevcut Uygulamalar**, Milli Eğitim Dergisi, sayı 167

BECKER,H.J., (1999), İnternet Use By Teachers, <http://www.crito.uci.edu/TLC/findings/İnternet-use/startpage.htm> (26-Nisan 2002)

BİNGÖL, Haluk ve Birtan, ÇİÇEKÇİ, (1999) Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim, Bilişim'99, 13-15 Mayıs 1999, ODTÜ say: 22-27

CELEP, Cevat, (2004), “Öğretmenlik Mesleği”, Editör: Cevat C., **Meslek Olarak Öğretmenlik**, Anı Yayıncılık, Ankara

ÇALLI, İsmail, Orhan Torkul ve Nevzat Taşbaş (2003). İnternet Destekli Öğretimde Kullanılmak Üzere Web-Erişimli veri Taban Yönetim Sistemleri İle Ölçme ve Değerlendirme Sistemi Tasarımı, **Third International Education Technologies Symposium** (28-30 May 2003), Turkish Republic of Northern Cyprus: vol:I, pp. 563-569.

ÇELİK, Halil Coşkun ve Recep BİNDAK (2005), İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi, **İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi** Cilt: 6, Sayı: 10, Malatya

ÇETİN Ö., M. Çakıroğlu, C. Bayılmış ve H. Ekiz, (2004) Teknolojik Gelişme İçin Eğitimin Önemi ve İnternet Destekli Öğretimin Eğitimdeki Yeri, **The Turkish Online Journal of Educational Technology** Volume 3 Issue 3 Article 17, [http:// www.tojet.net/articles/3317.htm](http://www.tojet.net/articles/3317.htm) - 39k (26.01.2006)

ÇOLAK, Esmâ, (2006), Meslek Lisesi Makine Bölümü Öğretmenlerinin Denetim Odaklarının Medeni Durum, Yaş, Anne ve Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenleri Açısından İncelenmesi, **Edu:7**, Cilt: 2, Sayı: 1 Kasım 2006, www.istekkart.com/edu7dergi/edu7/makale6.doc (04.12.2006)

DERYAKULU, Deniz ve Necmi Eşgi, (2001), İnternet Kafelerinin Ortam ve Kullanıcı Profili-Eğitimde İnternet Kullanımına ilişkin Kullanıcı Görüşleri. **Eğitim Araştırmaları**, sayı:5, ss. 52-60.

DENİZ, Levent, (1994), Bilgisayar Tutum Ölçeği (BTÖ-M)'nin Geçerlik, Güvenirlik, Norm Çalışması ve Örnek Bir Uygulama, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, , İstanbul.

DENİZ, Levent, (2005), İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf ve Alan Öğretmenlerinin Bilgisayar Tutumları, **TOJET October 2005 ISSN: 1303-6521 Volume 4, Issue 4, Article 22**, [http:// www.tojet.net/articles/4320.htm](http://www.tojet.net/articles/4320.htm) (13/02/2006)

ERKAN, H. (1997), **Bilgi Toplumu ve Ekonomik Gelişme**, Türkiye İş Bankası Kültür Yay. Ankara.

EKİZ, H., Y. Bayam ve H. Ünal, (2003), Mantık Devreleri Dersine Yönelik İnternet Destekli Uzaktan Eğitim Uygulaması . **Third International Education Technologies Symposium** (28-30 May 2003), Turkish Republic of Northern Cyprus: vol:II, pp. 665-672.

FİDAN, Nurettin ve Münire Erden (1991), **Eğitime Giriş**, Alkım Yayıncılık, Ankara

GÜRÜZ, K. (Editör), (1994), **Türkiye’de ve Dünyada Yüksek Öğretim, Bilim ve Teknoloji**, TÜSİAD yay, İstanbul.

GÜVEN, İsmail, (2006), Etkili Bir Öğretim İçin Öğretmenden Beklenenler, **Milli Eğitim Dergisi**, Sayı 169, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/164/guven.htm>

HIZAL, A. (1993), "Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi", **Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi, Eğitim Teknolojisi Bildiriler I**, MEB Yay., Ankara

ISTE, (International Society For Technology In Education), (2004), "ISTE/NCATE Standards For Educational Technology Programs", <http://www.cnets.iste.org/ncate.>, 08.02.2006

İŞMAN, Aytekin, (1998), **Uzaktan Eğitim**, Değişim Yayınları, Sakarya

İŞMAN, Aytekin ve Eskicumalı, Ahmet (2000), **Eğitimde Planlama ve Değerlendirme**, Değişim Yayınları, Sakarya.

İŞMAN, A., Ç. BAYTEKİN, M. KIYICI, M.B. HORZUM, (2002), "İnternet Destekli Materyal Geliştirme Dersi Alan Öğrencilerin İnterneti Kullanma Durumları", **Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir., Web Sitesi: <http://aof20.anadolu.edu.tr>, 11.01.2006

İŞMAN, Aytekin, (2002). "Sakarya İli Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri Yönündeki Yeterlilikleri", **The Turkish Online Journal Of Educational Technology**, <http://www.tojet.net/articles/1110.htm>, 17.03.2006

İŞMAN, Aytekin, (2005), **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Pegem A Yayıncılık, Ankara

KARAHAN, Mehmet ve Eyüp İZCİ, (2005), "Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi", **Milli Eğitim Dergisi**, sayı 150, http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/150/karahan_izci.htm (25.10.2006)

KARASAR, Şahin, (2004), "Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri İnternet ve Sanal Yüksek Eğitim", **The Turkish Online Journal Of Educational Technology**, Volume 3, Issue 4, Article 16, <http://www.tojet.net/articles/3416.htm>, 17.03.2006

KARTAL, Bilhan, (2001), **Açıköğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Derslerinde Teknoloji Kullanımına İlişkin Görüşleri**, Anadolu Üniversitesi Araştırma Fonu Yayınları, Eskişehir

KAYABAŞI, Yücel, (2005), Sanal Gerçeklik ve Eğitim Amaçlı Kullanılması, **The Turkish Online Journal of Educational Technology**, Volume 4, Issue 3, Article 20, <http://www.tojet.net/articles/4320.htm> (25.06/2006)

KILIÇ, G. B.,ve KARAASLAN, H., **Okullarda İnternet Kullanımı: Avantajları, Dezavantajları ve Alınması Gereken Tedbirler** <http://inettr97.metu.edu.tr/bildiriler/okullar.htm> (15.06.2005)

KIYICI, G., A. YUMUŞAK, A. ALTIER, H. K. YAYLA, (2005), “İlköğretim Öğretmenlerinin bilgisayar ve İnternet’e Yönelik Tutumları: Karşıyaka Örneği”, **5. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı Bildirileri, 21-23 Eylül 2005, Sakarya**

KOLBURAN, Aynur Geçer (2002), **Öğretmen Yakınlığının Öğrencilerin Başarıları, Tutumları ve Güdülenme Düzeyleri Üzerindeki Etkisi**, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

KÜÇÜKHMET, Leyla, (1997), **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**, Alkım Yayınevi, İstanbul

MEB, (2000), Çağdaş Öğretmen Profili, <http://oyegm.meb.gov.tr/yet/>

MERTOĞLU, Hatice ve Aysun Öztuna, (2004), Bireylerin Teknoloji Kullanımı Problem Çözme Yetenekleri ile İlişkili Midir? **The Turkish Online Journal of Educational Technology** TOJET Volume 3, Issue 1, Article 12 <http://www.tojet.net/articles/3112.htm> (20.12.2006)

ORAL, Behçet (2004), Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanma Durumları, **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, Ekim 2004, Cilt:3 Sayı: 10 www.e-sosder.com

ÖZTÜRK, Sevim, (2002), **Eğitim Üzerine**, (Editör: Erdal Toprakçı), Ütopya Yayınevi, Ankara

TAN, Şeref ve Alaattin Erdoğan (2004), **Öğretimi Planlama ve Değerlendirme**, PegemA Yayınları, Ankara.

TANILIR, Niyazi, İnternet Çağı: Yeni Bir Medeniyete-Siberia'ya Doğru Mu? [http://dergi.tbd.org.tr/yazarlar/12052003/niyazi_tanilir.htm\(07.03.06\)](http://dergi.tbd.org.tr/yazarlar/12052003/niyazi_tanilir.htm(07.03.06)),

TAVŞANCIL, Ezel ve Hafize Keser (2002), “İnternete Yönelik Likert Tipi Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi”, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, Yıl 1, Sayı 1.

TEKİŞİK, Hüseyin Hüsnu, (2005), “Öğretmenlik Mesleğinin Durumu ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu”, **Çağdaş Eğitim Dergisi**, Yıl 30, Sayı 318, Mart, s 1-6.

TERZİ, Ali Rıza, (2002) Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları, **Milli Eğitim Dergisi**, Eylül, Sayı 155-156

TOKMAN, Leyla Yekdane, (1999), Eğitim ve Öğretimde Uzaktan Erişim, 5. Türkiye'de İnternet Konferansı, Ankara, inet-tr.org.tr/inetconf5/tammetin/tokman-metin.doc (12.06.2006)

TÜRKİYE BİLİŞİM ŞURASI, (2002), Ankara, bilisimsurasi.org.tr/listeler/tbs-egitim/May/att-0000/01-bili_im_sonver2.doc (01.02.2006)

VAROL, A. ve Alkan, T. (1997). Eğitimde İnternet'in Yeri, Türkiye, Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeleri Uluslararası Eğitim Sempozyumu. 24–26 Eylül 1997. Elazığ.

VAROL, Nurhayat, (2001), İnternet'in Uzaktan Eğitimdeki Konumu <http://ab.org.tr/ab01/prog/FTNurhayatVarol.html> (20.02.2006)

VURAL, Birol, (2004), **Yetkin-İdeal-Vizyoner Öğretmen**, Hayat Yayıncılık, İstanbul

YALIN, Halil İbrahim, (2000), **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

YEŞİLYAPRAK, Binnur, (2002), **Eğitimde Rehberlik Hizmetleri**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

YİĞİT, Y., Özden, M.Y., (1998), **Web Tabanlı Eğitim Materyali İçerisinde İnternet Üzerinden Görüntü Aktarımı**, <http://inet-tr.org.tr/inetcont5/bildiri/Y-yasemin-Y-ozden.html> (13.11.2005).

EKLER

Ek 1: İnternet Kullanımı ve İnternet'e Yönelik Tutum Ölçeği

Değerli öğretmen arkadaşım;

Öğretmenlerin İnternet kullanma durumlarıyla ilgili yüksek lisans tezi hazırlamaktayım. Bu ankette yer alan soruları içtenlikle yanıtlamanız çalışmamın doğru sonuçlar vermesini ve yararlı olmasını sağlayacaktır. Verdiğiniz kişisel bilgiler hiç bir şekilde her hangi bir kurum ya da kuruluşla paylaşılmayacaktır.

Zaman ayırdığınız ve katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Saygılarımla.

1. Yaşınız?			
2. Medeni durumunuz?	Evli ()	Bekâr ()	
3. Kaç yıllık öğretmensiniz?.....	4. Branşınız:.....		
5. En son mezun olduğunuz okul?			
6. Evinizde bilgisayar var mı?	Evet ()	Hayır ()	
7. Evinizde İnternet bağlantısı var mı?	Evet ()	Hayır ()	
8. İnternet kullanıyor musunuz?	Evet ()	Hayır ()	
<i>8.soru için yanıtınız hayır ise 9. soruya geçiniz:</i>			
8a. İnternet'i ne zamandan beri kullanıyorsunuz?			
8b. İnternet'i kullanma sıklığınız?	Her gün ()	İki günde bir ()	
	Haftada bir ()	Ayda bir ()	
	Diğer (yazınız):.....		
9.Üniversitede bilgisayar dersi aldınız mı?	Evet ()	Hayır ()	
10. Bilgisayar kullanımı ile ilgili eğitim aldınız mı?	Evet ()	Hayır ()	
11. Üniversite haricinde İnternet ile ilgili eğitim aldınız mı?	Evet ()	Hayır ()	
12. Yabancı dil biliyor musunuz?	Evet ()	Biraz ()	Hayır ()

<i>Aşağıda belirtilen işlemleri gerçekleştirme durumunuzu yandaki dörtlü dereceleme ölçeği üzerinde işaretleyiniz</i>	Genellikle, Hergün	Haftada bir, Bazen	Ayda bir, Nadiren	Hiç
13. İnternet’te gezinti (sörf) yaparım.				
14. E-posta ile resim, belge vb. ekleri gönderirim.				
15. İnternet’ten dosya indiririm.				
16. İnternet’te sohbet (chat) yaparım.				
17. İnternet’ten bulduğum belgeleri kaydedirim.				
18. İnternet’te başkalarıyla sesli iletişim kurarım.				
19. İnternet’te başkalarıyla görüntülü iletişim kurarım.				
20. Çevrimiçi (online) haber gruplarına, forumlara katılırım.				
21. Çevrim dışı (online olmayan) forumlara katılırım.				
22. Bülten panosuna mesaj bırakırım.				
23. E-posta göndermek için adres listesi oluştururum.				
24. Bir e-posta grubuna katılırım.				
25. E-posta grubu oluştururum.				
26. İnternet’ten bulduğum belgeleri yazdırırım.				
27. Ziyaret ettiğim web sayfalarına yeniden kolayca ulaşmak için sık kullanılanlara eklerim.				
28. Sık Kullanılanlar listesini düzenlerim.				
29. İnternet’te istediğim bilgiye ya da belgeye kolaylıkla ulaşırım.				

<i>Aşağıda belirtilen işlemleri gerçekleştirme durumunuzu yandaki dörtlü dereceleme ölçeği üzerinde işaretleyiniz</i>	Genellikle, Hergün	Haftada bir, Bazen	Ayda bir, Nadiren	Hiç
30. Branşım ile ilgili web sitelerinden yararlanırım. Lütfen en çok kullandığının adını yazınız:				
31. İnternet üzerinden TV izlerim.				
32. Eğitimle ilgili e-kitap ve e-dergileri okumak için İnternet'i kullanırım.				
33. Derste kullanacağım materyalleri (sunu, resim, harita, grafik, yazı, vb.) hazırlamak için İnternet'ten yararlanırım.				
34. Öğretim planlarını hazırlamak için İnternet'ten yararlanırım.				
35. Soru bankalarından yararlanmak için İnternet'i kullanırım.				
36. Kanun, yönetmelik, kararname vb. belgeleri okumak için İnternet'ten yararlanırım.				
37. Milli Eğitim Bakanlığı ve milli eğitim müdürlüğünün duyurularını öğrenmek için İnternet'ten yararlanırım.				
38. İLSİS bilgilerimi kontrol etmek için İnternet'i kullanırım.				
39. LES, KPDS, ÜDS, KBYS'de çıkmış soruları görmek için İnternet'ten yararlanırım.				
40. LES, KPDS, ÜDS, KBYS için hazırlanmış deneme sınavlarını çözmek için İnternet'ten yararlanırım.				

<i>Aşağıda belirtilen işlemleri gerçekleştirme durumunuzu yandaki dörtlü dereceleme ölçeği üzerinde işaretleyiniz</i>	Genellikle, Hergün	Haftada bir, Bazen	Ayda bir, Nadiren	Hiç
41. Öğretim yöntemleri ve stratejileri hakkında bilgi edinmek için İnternet'ten yararlanırım.				
42. Dünyadaki yeni gelişmeleri öğrenmek için İnternet'ten yararlanırım.				
43. Diğer öğretmenlerin tecrübelerinden faydalanmak için forumlara katılırım.				
44. Eğitim ve kendi branşım ile ilgili uzmanlar tarafından yazılmış makaleleri okumak için İnternet'i kullanırım.				
45. Herkes İnternet kullanmayı öğrenmelidir.				
46. İnternet'e bağlanmak harcanan paraya değer.				
47. Gerek duysam bile İnternet'ten daha çok faydalanmak için herhangi bir girişimde bulunmam (eğitim almak, bilenlere sormak vb.).				
48. İnternet beni huzursuz eder.				
49. İnternet'te gezinti yaparken zamanın nasıl geçtiğini fark edemem.				
50. İnternet'te aradığım bilgiyi bulamam.				
51. Bir konuyla ilgili bilgi bulmam gerektiğinde İnternet çok iyi bir kaynaktır.				
52. İnternet'e bağlandığımda kendimi iyi hissedirim.				
53. İnternet öğrenciler için yararlı bir kaynaktır.				

<i>Aşağıda belirtilen işlemleri gerçekleştirme durumunuzu yandaki dörtlü dereceleme ölçeği üzerinde işaretleyiniz</i>	Genellikle, Hergün	Haftada bir, Bazen	Ayda bir, Nadiren	Hiç
54. Öğrencilerin İnternet’i kullanmaları eğitim ve öğretimin kalitesini artırır.				
55. Okulumda yeterli kaynaklar olmasa da İnternet erişiminin olmasından dolayı öğrencilere araştırma ödevi veririm.				
56. İnternet iyi bir iletişim aracıdır.				
57. İnternet kapsamlı bir kütüphaneye benzetilebilir.				
58. Öğrencilerin okullarda İnternet kullanmaları daha nitelikli öğrenmelerini sağlamak için yararlıdır.				
59. İnternet erişim ücreti, olması gerekenden pahalıdır.				
60. İnternet’le ilgili hizmet içi eğitimler yararlıdır.				
61. İnternet’ten eriştiğim bilgilerin doğruluğunu kontrol ederim.				
62. İnternet’ten edindiğim bilgileri kullanırken kaynak göstermem.				
63. İnternet aklımı karıştırır.				
64. Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü web sitesindeki soru bankasından soru alırım.				
65. Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü web sitesindeki soru bankasına soru gönderirim.				
66. Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü web sitesindeki soru bankası öğrenciler için yararlıdır.				

<i>Aşağıdaki ifadeleri İnternet’i kullanım sıklığınıza en çok kullandığınız konuya “1”, en az kullandığınız konuya “8” verecek şekilde sıralayınız.</i>	
a- Eğlence amaçlı,	
b- İletişim amaçlı (mail, msn vb.)	
c- Gündelik haber edinme amaçlı (gazete, dergi vb.)	
d- Kişisel gelişim amaçlı	
e- Mesleki gelişim amaçlı (kanun, tüzük, yönetmelik, yeni öğretim programları, öğretim yöntemleri vb.)	
f- Öğrenim/öğretim amaçlı veri tabanları belgesel tarzı bilgileri veren siteler kimya okulu vb	
g- İlgi duyduğum ya da merak ettiğim konuları araştırmak için.	
h- Mali/finansal işlemler için (banka hesaplarının kontrolü, EFT, kredi kartları vb.)	

ÖZGEÇMİŞ

Rüstem ERTÜRK, 1980 yılında Kastamonu'nun Cide ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Cide'de tamamladıktan sonra 1996–1998 yıllarında Ankara Üniversitesi Kastamonu Meslek Yüksek Okulu Bilgisayar Programcılığı Bölümü'nde okudu. 1998 yılında girdiği Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden 2002 yılında mezun oldu. Aynı sene İstanbul'da öğretmenliğe başladı. Halen Adapazarı Kazımpaşa İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.